

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2015. gada 17. decembrī*

Konkurence — Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana — Polijas telekomunikāciju tirgus — Lēmums, ar kuru konstatēts LESD 102. panta pārkāpums — Nosacījumi, ko ir noteicis vēsturiskais operators, lai sniegtu jaunajiem operatoriem maksas pieeju tīklam un pakalpojumiem vairumtirdzniecības līmenī platjoslas sakaru tīklā — Leģitīmas intereses konstatēt pārkāpumu — Naudas sodi — Pienākums norādīt pamatojumu — Pārkāpuma smagums — Atbildību mīkstinājoši apstākļi — Samērīgums — Neierobežota kompetence — 2006. gada pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai

Lieta T-486/11

Orange Polska S.A., iepriekš *Telekomunikacja Polska S.A.*, Varšava (Polija), ko sākotnēji pārstāvēja *M. Modzelewska de Raad, P. Paśnik, S. Hautbourg*, advokāti, *A. Howard, barrister*, un *C. Vajda, QC*, vēlāk – *M. Modzelewska de Raad, P. Paśnik, S. Hautbourg, A. Howard* un *D. Beard, QC*,

prasītājs,

ko atbalsta

Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, ko sākotnēji pārstāvēja *P. Rosiak*, vēlāk – *K. Karasiewicz*, advokāti,

persona, kas iestājusies lietā,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja *B. Gencarelli, K. Mojzesowicz* un *G. Koleva*, vēlāk – *K. Mojzesowicz, G. Koleva* un *M. Malferrari* un visbeidzot – *G. Koleva, M. Malferrari, É. Gippini Fournier* un *J. Szczodrowski*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

European Competitive Telecommunications Association, ko sākotnēji pārstāvēja *P. Alexiadis* un *J. MacKenzie*, vēlāk – *M. MacKenzie, solicitors*,

persona, kas iestājusies lietā,

* Tiesvedības valoda – angļu.

par prasību, pirmkārt, pilnībā vai daļēji atcelt Komisijas 2011. gada 22. jūnija Lēmumu C(2011) 4378, galīgā redakcija, par LESD 102. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/39.525 – *Telekomunikacja Polska*) un, otrkārt, samazināt šī lēmuma 2. pantā Komisijas uzlikto naudas sodu prasītājam.

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs D. Gracijs [*D. Gratsias*], tiesneši M. Kančeva [*M. Kancheva*] (referente) un K. Veters [*C. Wetter*],

sekretārs L. Gžegorčiks [*L. Grzegorzcyk*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 26. jūnija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

- 1 Prasītājs *Orange Polska S.A.* ir telekomunikāciju uzņēmums, kurš tika izveidots pēc tam, kad 2013. gada 7. novembrī *Telekomunikacja Polska S.A.* (turpmāk tekstā – “*TP*”) iegādājās divus uzņēmumus: *Orange Polska sp. z o.o.* un *Polska Telefonía Komórkowa sp. z o.o.* (turpmāk tekstā – “*PTK*”). Prasītājs tādējādi ir *TP* tiesību un saistību pārņēmējs, kas ir 1991. gadā izveidots telekomunikāciju uzņēmums pēc agrākā valsts monopola “*Poczta Polska, Telegraf i Telefon*” privatizācijas.
- 2 2011. gada 22. jūnijā Komisija pieņēma Lēmumu C(2011) 4378, galīgā redakcija, par LESD 102. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/39.525 – *Telekomunikacja Polska*), kura adresāts bija *TP*.
 1. *Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas tehniskais, tiesiskais un faktiskais konteksts*
- 3 Apstrīdētais lēmums attiecas uz pakalpojumu sniegšanu piekļuvei platjoslas internetam vairumtirdzniecības līmenī, izmantojot neierobežotu piekļuvi vietējām sakaru līnijām Polijā no 2005. līdz 2009. gadam.
- 4 Vietējā sakaru līnija nozīmē fizisku vītā pāra kabeļu ķēdi, kas savieno tīkla pieslēgumpunktu abonenta telpās ar galveno komutatoru vai ekvivalentu iekārtu fiksēto publisko telefonu tīklā.
- 5 Neierobežota piekļuve vietējai sakaru līnijai ļauj jaunienācējiem – parasti sauktiem par alternatīvajiem operatoriem (turpmāk tekstā – “*AO*”) – pretnostatījumā telekomunikāciju tīklu vēsturiskajiem operatoriem – izmantot jau pastāvošo telekomunikāciju infrastruktūru, kura pieder šiem vēsturiskajiem operatoriem, dažādu pakalpojumu sniegšanai gala lietotājiem, konkurējot ar vēsturiskajiem operatoriem. Neierobežota piekļuve vietējai sakaru līnijai ir attīstījusies un tikusi reglamentēta saistībā ar telekomunikāciju nozares liberalizāciju. Galvenais šādas notikumu attīstības iemesls bija tas, ka *AO* nebija ekonomiski izdevīgi no jauna izveidot telekomunikāciju infrastruktūru, kura tehnoloģisko spēju un ģeogrāfiskās izplatības ziņā būtu salīdzināma ar vēsturisko operatoru infrastruktūru.
- 6 Eiropas Savienībā neierobežota piekļuve vietējām sakaru līnijām ir ieviesta atbilstoši tā sauktajam ieguldījumu mēroga konceptam. Atbilstoši šim konceptam, lai piekļūtu vēsturiskā operatora tīklam, *AO* iesākumā izvēlas lētākos tehnoloģiskos risinājumus, piemēram, vēsturiskam operatoram piederošu līniju nomu vairumā. Pēc tam, līdzko ir nostiprinājusies klientūra, *AO* pievēršas risinājumiem, kuriem ir nepieciešami apjomīgāki ieguldījumi atsevišķu sastāvdaļu izveidošanai viņu pašu tīklā, kas ir

pieslēgts vēsturiskā operatora tīklam. Lai arī šie pēdējie risinājumi izmaksā dārgāk, tie sniedz AO lielāku autonomiju no vēsturiskā operatora un ļauj sniegt abonentiem pakalpojumus, kuri ir kompleksāki un ar lielākām variāciju iespējām.

- 7 To dažādo telekomunikāciju pakalpojumu starpā, kādus var sniegt gala lietotājiem ar vietējo sakaru līniju, ietilpst datu pārraide platjoslas sakaru tīklā fiksētai piekļuvei internetam un multivides lietojumprogrammām, izmantojot ciparu abonentiņiju (*Digital Subscriber Line* vai *DSL*) tehnoloģijas.
- 8 Fiksēto piekļuvi platjoslas internetam var sniegt, arī izmantojot citas tehnoloģijas, kuras izmanto citas infrastruktūras, piemēram, jaunus augstas ietilpības optisko šķiedru kabeļus, kabeļtelevīzijas (kabeļu modema tehnoloģijas) infrastruktūras vai *LAN Ethernet* tīklus, kuru teritoriālā izplatība var tikt palielināta, pateicoties *WLAN* tehnoloģiju izmantošanai, ar kurām var pārraidīt datus, izmantojot radioviļņus (*Wireless-Fidelity* vai *Wi-Fi*). Šo infrastruktūru izplatība tomēr parasti ir ierobežota, un to attīstība prasa ievērojamus ieguldījumus.
- 9 Jau pastāvošas un tādas, kura aptver ļoti plašas ģeogrāfiskās zonas, infrastruktūras izmantošana tātad izskaidro *DSL* tehnoloģijas popularitāti salīdzinājumā ar alternatīvajām tehnoloģijām. Polijā laikā no 2005. līdz 2010. gadam, lai arī tehnoloģiju, kuras sniedz fiksēto piekļuvi platjoslas internetam, tirgū *DSL* tehnoloģijas tirgus daļa proporcionāli samazinājās (no 62 % uz vairāk par 50 %), tā nekad nenokrita zem 50 %.
- 10 Tie AO, kuri vēlas gala lietotājiem sniegt piekļuves platjoslas internetam pakalpojumus, izmantojot *DSL* tehnoloģiju, var iegūt platjoslas piekļuves vairumtirdzniecības produktus no vēsturiskā operatora tīkla. Polijas tirgū laikposmā, kuru aptver apstrīdētais lēmums, pastāvēja divi platjoslas piekļuves vairumtirdzniecības produkti, proti, tā sauktā neierobežotā piekļuve vietējai sakaru līnijai, no vienas puses (*Local Loop Unbundling*, turpmāk tekstā – “*LLU* veida piekļuve”), un tā sauktā “platjoslas” piekļuve (*Bitstream Access*, turpmāk tekstā – “*BSA* veida piekļuve”), no otras puses.
- 11 *LLU* veida piekļuve atšķiras no *BSA* veida piekļuves, nerunājot par tehnoloģiskiem aspektiem, ar diviem būtiskiem elementiem. Pirmkārt, *LLU* veida piekļuve prasa AO izbūvēt pašiem sava tīkla fragmentus, lai iegūtu fizisku piekļuvi vēsturiskā operatora tīkla infrastruktūrai. Līdz ar to tas nozīmē, ka AO ir jāveic nozīmīgāki ieguldījumi. Otrkārt, ar šo piekļuves veidu AO ir lielāka autonomija, nosakot mazumtirdzniecības klientiem piedāvāto pakalpojumu parametrus, kā arī tiem ir iespēja piedāvāt gan piekļuves internetam pakalpojumus, gan balss saziņas pakalpojumus. *BSA* veida piekļuve, kaut arī tā ir lētāka, nozīmē lielākus tehnoloģiskos ierobežojumus AO.
- 12 Piekļuve vēsturiskā operatora tīklam neatkarīgi no tā, vai tā notiek, izmantojot *BSA* vai *LLU* veida piekļuvi, ir process, kas norisinās vairākās stadijās. Var nodalīt trīs galvenās stadijas piekļuvei tīklam. Pirmajā stadijā AO risina sarunas ar vēsturisko operatoru par līgumiem attiecībā uz nosacījumiem piekļuvei tīklam. Otrajā stadijā AO pieslēdzas vēsturiskā operatora tīklam. Trešajā stadijā AO lūdz abonentiņiju aktivizēšanu. Katra no šīm stadijām ir sadalīta vairākās apakšstadijās, kuras ir tostarp atkarīgas no tehnoloģiskajiem risinājumiem, kādus piemēro *BSA* vai *LLU* veida piekļuvei. Šo trīs stadiju laikā AO var lūgt vēsturiskajam operatoram paziņot vispārēja rakstura informāciju par savu tīklu.
- 13 Neierobežotu piekļuvi vietējai sakaru līnijai Savienības līmenī tostarp reglamentē ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 2887/2000 par neierobežotu piekļuvi vietējai sakaru līnijai (OV L 336, 4. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV L 118, 33 lpp.). Šo tiesību aktu normas tika ieviestas Polijā vēl pirms tās pievienošanās Savienībai ar secīgiem grozījumiem *ustawa Prawo telekomunikacyjne* (Likums par telekomunikācijām).

- 14 Būtībā ar šo tiesisko regulējumu tiek noteikts pienākums operatoram, kuru valsts regulatīvā iestāde ir identificējusi kā operatoru ar būtisku ietekmi tirgū, kas parasti ir vēsturiskais operators, piešķirt AO neierobežotu piekļuvi savām vietējām sakaru līnijām un saistītajiem pakalpojumiem uz pārredzamiem, godīgiem un nediskriminējošiem nosacījumiem, kuriem ir jābūt vismaz tikpat labvēlīgiem kā standartpiedāvājumā noteiktajiem nosacījumiem. Standartpiedāvājumu pieņem administratīvā procedūrā, kura noris valsts regulatīvajā iestādē. Operatoram ar būtisku ietekmi tirgū ir pienākums sagatavot standartpiedāvājuma projektu un to iesniegt apstiprināšanai minētajā iestādē. Pēc tam par standartpiedāvājuma projektu notiek sarunas ar tirgus dalībniekiem. Valsts regulatīvajai iestādei ir pilnvaras noteikt grozījumus standartpiedāvājuma projektā, un konsultāciju noslēgumā tā pieņem lēmumu, ar kuru ievieš galīgo standartpiedāvājumu.
- 15 Papildus savai lomai, kas tai ir uzticēta operatora ar būtisku ietekmi tirgū identifikācijas procesā un standartpiedāvājuma pieņemšanā, valsts regulatīvajai iestādei ir arī citas pilnvaras. Tostarp tā var iejaukties pēc savas iniciatīvas vai pēc ieinteresētā operatora lūguma, lai nodrošinātu godīgu konkurenci un ekonomisko efektivitāti tirgū, un tā pieņem saistošus lēmumus strīdu atrisināšanai starp operatoru ar būtisku ietekmi tirgū un AO.
- 16 Polijā valsts regulatīvā iestāde, proti, *Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty* (Telekomunikāciju un pasta regulatora biroja) priekšsēdētājs, kuru, sākot no 2006. gada 16. janvāra, ir aizstājis *Urząd Komunikacji Elektronicznej* (Elektronisko sakaru biroja, turpmāk tekstā, atsaucoties uz valsts regulatīvo iestādi – “*UKE*”) priekšsēdētājs, konstatēja, ka *TP* bija būtiska ietekme platjoslas piekļuves vairumtirdzniecības tirgū. *TP* līdz ar to bija jāgarantē AO pārredzama un nediskriminējoša piekļuve savam platjoslas tīklam un jāiesniedz standartpiedāvājumi, kādus piemēro *BSA* veida piekļuves vai *LLU* veida piekļuves pakalpojumiem. Pēc tam, kad par šiem piedāvājumiem notika apspriešanās ar ieinteresētajām personām, tos ieviesa ar valsts regulatīvās iestādes lēmumiem. Pirmais standartpiedāvājums saistībā ar *LLU* veida piekļuvi tika pieņemts 2005. gada 28. februārī, un pirmais standartpiedāvājums saistībā ar *BSA* veida piekļuvi (turpmāk tekstā – “*BSA* standartpiedāvājums”) tika pieņemts 2006. gada 10. maijā. Šie piedāvājumi turpmāk tika daudzkārt grozīti ar secīgiem *UKE* lēmumiem.
- 17 Kopš 2005. gada valsts regulatīvā iestāde ir vairākkārt iejaukusies, lai novērstu *TP* uzlikto regulatīvo pienākumu neizpildi, tostarp nosakot naudas sodus šim uzņēmumam. 2009. gadā *UKE* uzsāka procedūru, kuras iznākumā bija jāpanāk *TP* funkcionālais nošķirums. Lai izvairītos no šī funkcionālā nošķiruma, *TP* 2009. gada 22. oktobrī parakstīja nolīguma protokolu ar *UKE* (turpmāk tekstā – “nolīgums ar *UKE*”), saskaņā ar kuru *TP* brīvprātīgi apņēmas, pirmkārt, ievērot tam uzliktos regulatīvos pienākumus, noslēgt nolīgumus par piekļuves nosacījumiem ar AO ar tādiem nosacījumiem, kuri atbilst atbilstošajiem standartpiedāvājumiem, un ievērot AO nediskriminācijas principu. Turklāt *TP* apņēmas ieviest prognožu sistēmu AO pasūtījumiem, atvērt piekļuvi savām aplikācijām, lai AO varētu iegūt nepieciešamo vispārējo informāciju, un izbeigt tiesvedības, kuras šis uzņēmums bija uzsācis pret *UKE* lēmumiem, ar ko ievieš standartpiedāvājumus vai ar kuriem groza nolīgumus par piekļuvi, kas ir noslēgti starp *TP* un AO. Visbeidzot *TP* apņēmas izdarīt ieguldījumus sava tīkla modernizācijā vismaz 1 200 000 jaunu platjoslas līniju izveidošanai.

2. Administratīvais process

- 18 Laikā no 2008. gada 23. līdz 26. septembrim sadarbībā ar Polijas konkurences uzraudzības iestādi Komisija veica pārbaudes *TP* telpās, kas atrodas Varšavā (Polija), atbilstoši Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101.] un [LESD 102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 20. panta 4. punktam.
- 19 2009. gada 17. aprīlī Komisija nolēma attiecībā uz *TP* uzsākt procesu Komisijas 2004. gada 7. aprīļa Regulas (EK) Nr. 773/2004 par lietas izskatīšanu saskaņā ar [LESD 101.] un [LESD 102. pantu], ko vada Komisija (OV L 123, 18. lpp.), 2. panta izpratnē.

- 20 Komisija 2010. gada 26. februārī pieņēma paziņojumu par iebildumiem, uz kuru *TP* atbildēja 2010. gada 2. jūnijā. Pēc *TP* lūguma 2010. gada 10. septembrī tika noorganizēta uzklaušanās.
- 21 Komisija 2011. gada 28. janvārī nosūtīja *TP* vēstuli, vēršot *TP* uzmanību uz vairākiem pierādījumu elementiem saistībā ar tās izvirzītajiem iebildumiem, precizējama, ka tā varētu izmantot minētos iebildumus iespējamajā galīgajā lēmumā (turpmāk tekstā – “faktu vēstule”). *TP* uz šo vēstuli atbildēja ar 2011. gada 7. marta vēstuli.

3. Apstrīdētais lēmums

- 22 2011. gada 22. jūnijā Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, kas *TP* tika paziņots 2011. gada 24. jūnijā. Šī lēmuma kopsavilkums tika publicēts 2011. gada 9. novembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 324, 7. lpp.).
- 23 Apstrīdētajā lēmumā Komisija identificēja trīs konkrētos produktu tirgus, proti:
- vairumtirdzniecības tirgu platjoslas piekļuvei (*BSA* veida piekļuves vairumtirdzniecības tirgus);
 - vairumtirdzniecības tirgu (fiziskai) piekļuvei tīklu infrastruktūrai (tai skaitā dalīta vai pilnībā atsaistīta piekļuve) fiksētā vietā (*LLU* veida piekļuves vairumtirdzniecības tirgus);
 - mazumtirdzniecības masu patēriņa tirgu, kas ir to standarta platjoslas produktu pakārtotais tirgus, ko telekomunikāciju operatori noteiktā vietā piedāvā saviem gala lietotājiem, gan izmantojot *DSL*, kabeļmodēmus, *LAN/WLAN* vai jebkuras citas tehnoloģijas, izņemot mobilos platjoslas pakalpojumus (apstrīdētā lēmuma 581.–625. apsvērums).
- 24 Attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus atbilstoši apstrīdētajam lēmumam aptvēra visu Polijas teritoriju (apstrīdētā lēmuma 626. apsvērums).
- 25 Komisija konstatēja, ka *TP* bija vienīgais *LLU* un *BSA* veida platjoslas vairumtirdzniecības piegādātājs Polijā. Attiecībā uz mazumtirdzniecības tirgu Komisija konstatēja, ka *TP* tajā bija dominējošā stāvoklī, jo peļņas ziņā *TP* tirgus daļas bija robežās starp 46 un 57 % un līniju skaita ziņā tās bija robežās no 40 līdz 58 % (apstrīdētā lēmuma 669., 672. un 904. apsvērums).
- 26 Komisija uzskatīja, ka *TP* ir ļaunprātīgi izmantojis dominējošo stāvokli Polijas *BSA* veida piekļuves vairumtirdzniecības tirgū un Polijas *LLU* veida piekļuves vairumtirdzniecības tirgū, atsakoties piešķirt piekļuvi savam tīklam un piegādāt *BSA* un *LLU* vairumtirdzniecības produktus (apstrīdētā lēmuma 803. apsvērums un 1. pants). Šis vairumtirdzniecības tirgū izdarītais pārkāpums bija domāts, lai aizsargātu *TP* stāvokli mazumtirdzniecības tirgū (apstrīdētā lēmuma 710. un 865. apsvērums).
- 27 Komisija uzskatīja, ka *TP* izstrādāja stratēģiju, kuras pastāvēšanu apstiprina vairāki *TP* iekšējie dokumenti, konkurences ierobežošanai tirgos visās procedūras stadijās piekļuvei *TP* tīklam (apstrīdētā lēmuma 707.–711. apsvērums).
- 28 Komisija precizēja, ka šīs stratēģijas īstenošanai *TP* bija veicis kompleksas darbības, kuras sastāvēja no šādām piecām sastāvdaļām:
- ierosinājums AO ar nesamērīgiem nosacījumiem nolīgumos attiecībā uz piekļuvi *BSA* un *LLU* produktiem, proti, to līguma nosacījumu izslēgšanu vai grozīšanu un termiņu pagarināšanu par sliktu AO (apstrīdētā lēmuma 165.–295. un 714.–721. apsvērums);
 - sarunu procesu par nolīgumiem attiecībā uz piekļuvi *BSA* un *LLU* produktiem novilcināšana (apstrīdētā lēmuma 296.–374. un 722.–747. apsvērums);

- piekļuves savam tīklam ierobežošana (apstrīdētā lēmuma 375.–443. un 748.–762. apsvērums);
 - piekļuves abonentlīnijām ierobežošana (apstrīdētā lēmuma 444.–510. un 763.–782. apsvērums);
 - atteikums sniegt precīzu un uzticamu vispārējo informāciju, kas ir nepieciešama AO, lai pieņemtu lēmumus piekļuves jomā (apstrīdētā lēmuma 511.–565. un 783.–792. apsvērums).
- 29 Komisija uzsvēra, ka iepriekš minētajām darbībām bija kumulatīvs iespaids uz AO, kuri saskārās ar ierobežojumiem visos posmos piekļuvei *TP* vairumtirdzniecības produktiem. Tā norādīja, ka, lai arī, katru no *TP* izveidotajiem šķēršļiem ņemot individuāli, tie var arī nešķīst pārāk traucējoši, tomēr, skatīti kopumā, tie veido pārkāpjošu rīcību, kuras mērķis bija slēgt AO piekļuvi platjoslas vairumtirdzniecības tirgum (apstrīdētā lēmuma 713. apsvērums).
- 30 Komisija secināja, ka *TP* veiktais pārkāpums bija kvalificējams kā vienots un turpināts LESD 102. panta pārkāpums. Tā uzskatīja, ka šis pārkāpums ir sācies 2005. gada 3. augustā, kas bija datums, kurā tika uzsāktas pirmās sarunas starp *TP* un AO par piekļuvi *TP* tīklam atbilstoši standartpiedāvājumam par *LLU* veida piekļuvi, un turpinājās vismaz līdz 2009. gada 22. oktobrim – datumam, kurā pēc Komisijas uzsāktās procedūras tika parakstīts nolīgums ar *UKE* (apstrīdētā lēmuma 1. pants un 909. apsvērums, turpmāk tekstā attiecībā uz šo laikposmu – “pārkāpuma laikposms”).
- 31 Komisija sodīja *TP* par šo LESD 102. panta pārkāpumu, tam piemērojot naudas sodu, kas tika aprēķināts atbilstoši noteikumiem, kādi ir paredzēti Pamatnostādnēs naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.; turpmāk tekstā – “2006. gada pamatnostādnes”).
- 32 Iesākumā Komisija aprēķināja naudas soda pamatsummu, ieturot 10 % no pārdošanas apjoma, kādu bija veicis *TP* attiecīgajos tirgos, reizinot šādi iegūto skaitli ar koeficientu 4,2, kas atbilda pārkāpuma ilgumam, kas bija noteikts kā tāds, kas ir ildzis četrus gadus un divus mēnešus. Uz šī aprēķina pamata iegūtā pamatsumma bija EUR 136 000 000 apmērā (apstrīdētā lēmuma 898.–912. apsvērums).
- 33 Tālāk Komisija nolēma nepielāgot naudas soda pamatsummu atkarībā no atbildību pastiprinošiem vai mīkstinošiem apstākļiem. It īpaši tā atteicās ņemt vērā kā atbildību mīkstinošus apstākļus pierādījumus, uz kuriem atsaucās *TP* savā 2011. gada 7. marta vēstulē, ar kuru tā atbildēja uz faktu izklāsta vēstuli (apstrīdētā lēmuma 914.–916. apsvērums).
- 34 Visbeidzot Komisija atzina, ka par apstrīdētajā lēmumā minēto *TP* rīcību bija pieņemti arī *UKE* lēmumi, ar kuriem šī iestāde bija piemērojusi *TP* naudas sodus par tai uzlikto regulatīvo pienākumu pārkāpumiem. Lai ņemtu vērā šos naudas sodus, Komisija atskaitīja to summu no naudas soda pamatsummas un noteica, ka tā galīgais apmērs ir EUR 127 554 194.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 35 Ar prasības pieteikumu, kurš Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2011. gada 2. septembrī, prasītājs cēla šo prasību.
- 36 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2011. gada 23. decembrī, *Netia S.A.* lūdza atļauju iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.
- 37 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2011. gada 28. decembrī, *Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji* (turpmāk tekstā – “*PIIT*”) lūdza atļauju iestāties lietā prasītāja prasījumu atbalstam.
- 38 Komisija savu iebildumu rakstu iesniedza 2012. gada 13. janvārī.

- 39 Ar 2012. gada 10. februāra vēstuli prasītājs lūdza nodrošināt konfidencialitāti attiecībā pret *Netia* un *PIIT* atsevišķai prasības pieteikumā un tā pielikumos ietvertajai informācijai.
- 40 Ar 2012. gada 9. marta vēstuli prasītājs lūdza nodrošināt konfidencialitāti attiecībā pret *Netia* un *PIIT* atsevišķai iebildumu raksta pielikumos ietvertajai informācijai.
- 41 Ar 2012. gada 4. aprīļa vēstuli prasītājs lūdza nodrošināt konfidencialitāti attiecībā pret *Netia* un *PIIT* atsevišķai replikas rakstā ietvertajai informācijai.
- 42 Ar 2012. gada 29. jūnija rīkojumu Vispārējās tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs ļāva iestāties lietā *Netia*.
- 43 2012. gada 21. septembrī *Netia* iesniedza savu iestāšanās rakstu.
- 44 Ar 2012. gada 7. novembra rīkojumu Vispārējās tiesas pirmās palātas priekšsēdētājs ļāva iestāties lietā *PIIT*.
- 45 Ar 2012. gada 17. decembra vēstuli prasītājs lūdza nodrošināt konfidencialitāti attiecībā pret *Netia* un *PIIT* atsevišķai atbildes raksta uz repliku pielikumos ietvertajai informācijai. Ar citu tās pašas dienas vēstuli prasītājs lūdza nodrošināt konfidencialitāti attiecībā pret *PIIT* atsevišķai *Netia* iestāšanās raksta pielikumos ietvertajai informācijai.
- 46 Ar dokumentu, kas Vispārējā tiesā iesniegts 2013. gada 24. janvārī, *European Competitive Telecommunications Association* (turpmāk tekstā – “*ECTA*”) lūdza atļauju iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam.
- 47 2013. gada 1. februārī *PIIT* iesniedza savu iestāšanās rakstu. Prasītājs nav izteicis lūgumu piemērot konfidencialitāti šajā rakstā ietvertajai informācijai.
- 48 Ar 2013. gada 15. februāra vēstuli prasītājs izteica iebildumus pret *ECTA* iestāšanos lietā.
- 49 Ar 2013. gada 17. marta vēstuli Komisija iesniedza savus apsvērumus par *PIIT* iestāšanās rakstu.
- 50 Ar 2013. gada 19. marta vēstuli prasītājs iesniedza savus apsvērumus par *Netia* iestāšanās rakstu. Komisija nav iesniegusi apsvērumus par šo iestāšanās rakstu.
- 51 Ar 2013. gada 14. aprīļa vēstuli prasītājs iesniedza savus apsvērumus par *PIIT* iestāšanās rakstu.
- 52 Ar 2013. gada 29. maija vēstuli prasītājs lūdza nodrošināt konfidencialitāti attiecībā pret *Netia* un *PIIT* atsevišķai tās apsvērumu par *Netia* iestāšanās rakstu pielikumos ietvertajai informācijai.
- 53 *Netika* apstrīdēts neviens no šiem prasītāja lūgumiem piemērot konfidencialitāti.
- 54 Ar Vispārējās tiesas pirmās palātas priekšsēdētāja 2013. gada 3. septembra rīkojumu *ECTA* tika atļauts iestāties šajā lietā Komisijas prasījumu atbalstam, un šī iestāšanās lietā tika ierobežota tikai ar iespēju iesniegt apsvērumus tiesvedības mutvārdu daļā saskaņā ar 1991. gada 2. maija Vispārējās tiesas Reglamenta 116. panta 6. punktu.
- 55 Tā kā Vispārējās tiesas palātu sastāvs ir ticis mainīts, tiesnesis referents tagad darbojas astotajā palātā, kurai attiecīgi ir iedalīta šī lieta.
- 56 Ar 2014. gada 5. novembra vēstuli *Netia* atsauca savu iestāšanos lietā.

- 57 Ar 2014. gada 17. decembra vēstuli Komisija iesniedza savus apsvērumus par *Netia* iestāšanās lietā atsaukumu.
- 58 Ar 2015. gada 26. februāra rīkojumu Vispārējās tiesas astotās palātas priekšsēdētājs izslēdza no reģistra *Netia* iestāšanos lietā un piesprieda tai segt savus tiesāšanās izdevumus pašai.
- 59 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Vispārējā tiesa (astotā palāta) nolēma sākt tiesvedības mutvārdu daļu un procesa organizatorisko pasākumu ietvaros aicināja lietas dalībniekus atbildēt uz rakstveida jautājumiem. Lietas dalībnieki šo lūgumu izpildīja noteiktajā termiņā.
- 60 Vispārējā tiesa 2015. gada 26. jūnija tiesas sēdē uzklausi lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus un to atbildes uz tās uzdotajiem jautājumiem.
- 61 Prasītāja, ko atbalsta *PIIT*, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- galvenokārt, pilnībā atcelt apstrīdēto lēmumu;
 - pakārtoti, pilnībā atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu;
 - vēl pakārtotāk, samazināt naudas sodu, kas noteikts apstrīdētā lēmuma 2. pantā;
 - piespriet Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 62 Komisijas, ko atbalsta *ECTA*, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- noraidīt prasību kā nepamatotu;
 - piespriet prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

1. Par strīda apmēru

- 63 Ar savas prasības pirmo un otro pamatu prasītājs, galvenokārt, lūdz pilnībā atcelt apstrīdēto lēmumu un, pakārtoti, lūdz atcelt šī lēmuma 2. pantu. Ar trešo prasības pamatu prasītājs aicina Vispārējo tiesu, vēl pakārtotāk, grozīt naudas soda apmēru. Tātad ir secīgi jāizskata atcelšanas prasījumi un prasījumi par naudas soda apmēra grozīšanu.
- 64 Tomēr jau iesākumā ir jāuzsver, ka šī prasījuma par naudas soda apmēra grozīšanu pamatojumam prasītājs izvirza divus pamatus, no kuriem pirmais ir par kļūdu tiesību piemērošanā un kļūdu novērtējumā saistībā ar naudas soda pamatsummas aprēķināšanu un otrais pamats ir par kļūdām tiesību piemērošanā un kļūdām novērtējumā, kā arī par atbildību mikstinošu apstākļu neņemšanu vērā. Tomēr ir jākonstatē, ka ar šiem pamatiem prasītājs prasa atzīt tiesību normu neievērošanu un tātad gadījumā, ja tie izradītos pamatoti, to sekas būtu daļēja apstrīdētā lēmuma atcelšana. Tie tātad attiecas uz Savienības tiesas veikto tiesiskuma pārbaudi, nevis šīs tiesas neierobežoto jurisdikciju.
- 65 Ir jāatgādina, ka neierobežotā kompetence, kas Vispārējai tiesai, piemērojot LESD 261. pantu, ir piešķirta ar Regulas Nr. 1/2003 31. pantu, piešķir tai tiesības ne tikai pārbaudīt noteiktā soda likumību, kas ļauj vienīgi noraidīt prasību par tiesību akta atcelšanu vai atcelt apstrīdēto aktu, bet arī ar savu vērtējumu aizstāt Komisijas vērtējumu un līdz ar to grozīt apstrīdēto aktu, pat to neatceļot, ņemot vērā visus faktiskos apstākļus, un it īpaši mainot uzlikto naudas sodu, ciktāl tās vērtējumam ir nodots jautājums par tā apmēru (šajā ziņā skat. spriedumus, 2007. gada 8. februāris, *Groupe Danone*

/Komisija, C-3/06 P, Krājums, EU:C:2007:88, 61. un 62. punkts; 2009. gada 3. septembris, *Prym un Prym Consumer*/Komisija, C-534/07 P, Krājums, EU:C:2009:505, 86. punkts, un 2011. gada 5. oktobris, *Romana Tabacchi*/Komisija, T-11/06, Krājums, EU:T:2011:560, 265. punkts).

- 66 No judikatūras arī izriet, ka prasība, ar kuru Savienības tiesai ir lūgts izmantot tās neierobežoto kompetenci attiecībā uz lēmumu, kas uzliek naudas sodu, – kompetenci, kas piešķirta ar LESD 261. pantu, kuru tomēr to īsteno, piemērojot LESD 263. pantu, – noteikti aptver vai ietver lūgumu pilnībā vai daļēji atcelt šo lēmumu (šajā ziņā skat. rikojumu, 2004. gada 9. novembris, *FNICGV* /Komisija, T-252/03, Krājums, EU:T:2004:326, 25. punkts).
- 67 Tātad vienīgi pēc tam, kad Savienības tiesa ir pabeigusi tajā iesniegtā lēmuma likumības pārbaudi atbilstoši tajā iesniegtajiem prasījumu pamatiem, kā arī tiem pamatiem, kurus tā attiecīgā gadījumā izvirza pēc savas iniciatīvas, tai pilnīgas minētā lēmuma atcelšanas neesamības gadījumā ir jāpiemēro tās neierobežotā kompetence, lai, pirmkārt, izdarītu vajadzīgos secinājumus attiecībā uz šī paša lēmuma likumību un, otrkārt, atbilstoši tās pārbaudei iesniegtajiem pierādījumiem (šajā ziņā skat. spriedumus, 2011. gada 8. decembris, *KME Germany u.c.*/Komisija, C-389/10 P, Krājums, EU:C:2011:816, 131. punkts, un 2014. gada 10. jūlijs, *Telefónica un Telefónica de España*/Komisija, C-295/12 P, Krājums, EU:C:2014:2062, 213. punkts) noteiktu, vai tās nolēmuma pieņemšanas dienā (spriedumi, 2014. gada 11. jūlijs, *Esso u.c.*/Komisija, T-540/08, Krājums, EU:T:2014:630, 133. punkts; *Sasol u.c.*/Komisija, T-541/08, Krājums, EU:T:2014:628, 438. punkts, un *RWE un RWE Dea*/Komisija, T-543/08, Krājums, EU:T:2014:627, 257. punkts) tai ir jāaizstāj Komisijas vērtējums ar pašai savu vērtējumu tā, lai naudas soda apmērs būtu piemērots.
- 68 Līdz ar to prasītāja iesniegtie pamati lēmuma grozīšanai tiks izskatīti kopā ar prasījumiem par tiesību akta atcelšanu, ciktāl ar tiem patiesībā tiek izvirzīti vienīgi jautājumi par likumību. Ja minētie pamati izrādītos pamatoti, atgādinot, ka tie nav tādi, ar kuriem var panākt pilnīgu apstrīdētā akta atcelšanu (skat. iepriekš 64. punktu), tie tiks ņemti vērā atbilstoši Vispārējās tiesas neierobežotai kompetencei. Tāpat, ja no šo pamatu pārbaudes atklātos, ka viens vai otrs iebildums, piemēram, apsvērumi par taisnīgumu (šajā ziņā skat. spriedumu, 1959. gada 17. decembris, *Macchiorlatti Dalmas*/Augstā iestāde, 1/59, Krājums, EU:C:1959:29, 425. lpp.), var atbalstīt minētos prasījumus par lēmuma grozīšanu, tad neapšaubāmi šādi prasījumi tiks izskatīti šādam nolūkam.

2. Par atcelšanas prasījumiem

Par prasījumiem pilnībā atcelt apstrīdēto lēmumu

- 69 Šī prasījuma atbalstam prasītājs izvirza vienu pamatu par kļūdu tiesību piemērošanā un pamatojuma neesamību attiecībā uz leģitīmajām interesēm konstatēt pagātnē izdarītu pārkāpumu.
- 70 Šī viena pamata pamatojumam, kuru tomēr ir jānodala divos atsevišķos iebildumos, jo ir jānošķir jautājums par pamatošanas pienākumu, kas prasa, lai apstrīdētajā lēmumā būtu ietverti būtiski svarīgi fakti un juridiskie elementi, ar kuriem skaidri un nepārprotami atklāj iestādes, akta autores, argumentāciju no jautājuma par minētās iestādes izvirzīto pamatu pamatotību (spriedumi, 1998. gada 2. aprīlis, *Komisija/Sytraval et Brink's France*, C-367/95 P, Krājums, EU:C:1998:154, Krājums, 67. punkts, un 2014. gada 16. oktobris, *Eurallumina*/Komisija, T-308/11, EU:T:2014:894, 33. punkts), prasītājs apgalvo, ka no Regulas Nr. 1/2003 7. panta izriet, ka tad, ja Komisija pieņem lēmumu, ar ko konstatē, ka pārkāpums ir izdarīts pagātnē, tai ir jāpierāda, ka pastāv leģitīmas intereses turpināt tā izmeklēšanu un tas tai ir adekvāti jāpaskaidro savā lēmumā. Pienākums pierādīt un pamatot leģitīmu interešu pastāvēšanu esot neatkarīgs no jautājuma par to, vai Komisija ar savu lēmumu uzliek naudas sodu.

- 71 Prasītājs apgalvo, ka šī Regulas Nr. 1/2003 7. panta interpretācija ir atbilstoša Tiesas judikatūrai, tostarp tās 1983. gada 2. marta spriedumam *GVL/Komisija* (7/82, Krājums, EU:C:1983:52) un 2005. gada 6. oktobra spriedumam *Sumitomo Chemical un Sumika Fine Chemicals/Komisija* (T-22/02 un T-23/02, Krājums, EU:T:2005:349). Šādu interpretāciju attaisnojot arī vajadzība nodrošināt procesuālās garantijas, kādas ir paredzētas Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”) 6. pantā un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā.
- 72 Prasītājs atgādina, ka saskaņā ar apstrīdēto lēmumu *TP* pārmestais pārkāpums ir beidzies 2009. gada 22. oktobrī, tātad pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas 2011. gada 22. jūnijā. Tā kā Komisija apstrīdētajā lēmumā nekādi nav pierādījusi savas leģitīmās intereses turpināt izmeklēšanu un konstatēt šī pārkāpuma pastāvēšanu, tad minētajā lēmumā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā un tajā nav norādīts pamatojums un līdz ar to tas būtu pilnībā jāatceļ.
- 73 Komisija apstrīd prasītāja argumentus un prasa šo pamatu noraidīt.
- 74 Šajā ziņā iesākumā attiecībā uz iebildumu par pamatojuma neesamību saistībā ar leģitīmajām interesēm konstatēt pagātnē izdarītu pārkāpumu ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 7. panta 1. punktu:
- “Ja Komisija uz sūdzības pamata vai pēc savas iniciatīvas atklāj, ka ir [LESD 101.] panta vai [LESD 102.] panta pārkāpums, tā var ar lēmumu pieprasīt attiecīgajiem uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām šādas pārkāpšanas izbeigšanu. Šim nolūkam Komisija attiecībā uz uzņēmumiem var ieviest tādas uzvedības vai strukturālos aizsardzības līdzekļus, kas ir proporcionāli izdarītajam. [..] Ja Komisijai ir likumīgas intereses, tā arī var konstatēt, ka pārkāpums ir izdarīts pagātnē.”
- 75 Šī tiesību norma ir jālasa kopsakarā ar pamatojuma izklāstu Padomes priekšlikumam regulai par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101.] un [LESD 102.] pantā un ar ko izdara grozījumus Regulās (EEK) Nr. 1017/68 (EEK) Nr. 2988/74 (EEK) Nr. 4056/86 un (EEK) Nr. 3975/87 (“Regula par [LESD 101.] un [LESD 102.] panta īstenošanu”) (OV 2000, C 365 E, 284. lpp.). Pamatojuma izklāstā attiecībā uz 7. pantu ir norādīts, ka šajā tiesību normā ir precizēts, ka “Komisija ir kompetenta pieņemt lēmumu, ar ko konstatē pārkāpumu ne tikai tad, kad tā uzdod izbeigt pārkāpumu vai tai uzlikt naudas sodu, bet arī tad, ja pārkāpums ir beidzies un ja tā neuzliet naudas sodu[;] saskaņā ar Tiesas judikatūru Komisijai piešķirtās pilnvaras pieņemt lēmumu, ar ko konstatē pārkāpumu, šādos apstākļos tomēr ir aprobežotas tikai ar tiem gadījumiem, kuros Komisijai ir leģitīmas intereses to darīt[;] tā var šādi rīkoties, piemēram, ja pastāv risks, ka lēmuma adresāts izdarīs jaunu pārkāpumu, vai tīklīdz lieta sagādā jaunas problēmas, kuras noskaidrot ir sabiedrības interesēs”.
- 76 No iepriekš minētā izriet, ka Komisijai ir jāpierāda, ka pastāv leģitīmas intereses konstatēt pārkāpumu, ja vienlaikus šis pārkāpums ir beidzies un Komisija neuzliet naudas sodu.
- 77 Šis secinājums atbilst Vispārējās tiesas judikatūrai, uz ko atsaucas prasītājs savos procesuālajos rakstos, un nesenākai judikatūrai, kurā būtībā ir atzīts, ka pastāv saikne starp, pirmkārt, Komisijai noteikto pasākumu pierādīt leģitīmas intereses konstatēt pārkāpumu un, otrkārt, noilgumu tās pilnvarām uzlikt naudas sodus. Vispārējā tiesa ir lēmusi, ka noilgums Komisijas pilnvarām uzlikt naudas sodus nevarēja ietekmēt tās netiešās pilnvaras konstatēt pārkāpuma esamību. Tomēr šis netiešās pilnvaras pieņemt lēmumu, ar ko konstatē pārkāpumu pēc noilguma iestāšanās, var izmantot tikai ar nosacījumu, ka Komisija pierāda savu leģitīmo interesi konstatēt attiecīgo faktu (spriedumi, 2006. gada 16. novembris, *Peróxidos Orgánicos/Komisija*, T-120/04, Krājums, EU:T:2006:350, 18. punkts, un 2014. gada 6. februāris, *Elf Aquitaine/Komisija*, T-40/10, EU:T:2014:61, 282. un 284.–287. punkts).

- 78 No tā izriet, ka prasītāja aizstāvētā Regulas Nr. 1/2003 7. panta 1. punkta interpretācija, atbilstoši kurai Komisijai ir jāpierāda, ka pastāv leģitīmas intereses konstatēt pagātnē izdarītu pārkāpumu neatkarīgi no fakta, ka tā piemēro sodu par šo pārkāpumu, nosakot naudas sodu, ir kļūdaina. Tā kā attiecībā uz šo jautājumu šai iestādei nav pienākuma norādīt pamatojumu, tad pirmais šī pamata iebildums ir noraidāms.
- 79 Tālāk, ciktāl šajā lietā ir acīmredzams, ka Komisijas pilnvarām noteikt naudas sodus nebija iestāties noilgums, un tā kā Komisija nolēma piemērot naudas sodu *TP*, tad prasītājs nepamatoti pārmet Komisijai kļūdu tiesību piemērošanā tāpēc, ka tā apstrīdētajā lēmumā nav pierādījusi, ka pastāv leģitīmas intereses konstatēt pagātnē izdarītu pārkāpumu. Tātad ir jānoraida arī pirmā pamata otrs iebildums.
- 80 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida kā nepamatots un tātad arī pirmais prasījumu pamats par apstrīdētā lēmuma atcelšanu pilnībā.

Par prasījumiem daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu

- 81 Prasības pieteikumā šī prasījumu pamata par daļēju apstrīdētā lēmuma atcelšanu atbalstam prasītājs ir izvirzījis divus pamatus. Jāpiebilst, ka šie divi pamati ir kļūdaini izvirzīti saistībā ar prasījumu pamatiem lēmuma grozīšanai, izņemot to, kas attiecas uz tiem minēto pamatu elementiem, kuri tieši ir saistīti ar neierobežoto jurisdikciju.

Par pirmo pamatu

- 82 Pirmais pamats ir par ECPAK 6. panta un Pamattiesību hartas 47. panta pārkāpumu. Prasītājs apgalvo, ka no šīm abu šo pantu tiesību normām, kopā ņemtām, izriet, ka naudas sodu var noteikt vienīgi "neatkarīga un objektīva, tiesību aktos noteikta tiesa", kura atbilst visām ECPAK 6. panta paredzētajām formālajām garantijām. Komisija ne tikai neesot tiesa, bet tā turklāt kumulatīvi piemērojot izmeklēšanas un lēmumu pieņemšanas funkcijas. Tās noteiktos naudas sodus, kuri turklāt esot acīmredzami "krimināltiesiska" rakstura ECPAK 6. panta izpratnē, tātad nepiemērojot patiesi neatkarīga administratīvā instance un līdz ar to tā pārkāpjot iepriekš minētajās tiesību normās ietvertu objektivitātes principu.
- 83 Atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, kas tika uzdots saistībā ar procesa organizatoriskajiem pasākumiem un bija par to, kādi secinājumi saistībā ar šo pamatu ir izdarāmi no 2011. gada 8. decembra sprieduma *Chalkor/Komisija* (C-386/10 P, Krājums, EU:C:2011:815, 62., 63. un 81. punkts) un 2013. gada 18. jūlija sprieduma *Schindler Holding u.c./Komisija* (C-501/11 P, Krājums, EU:C:2013:522, 33.–38. punkts), prasītājs ir atteicies to darīt un tas tika fiksēts tiesas sēdē. Prasītājs tomēr saistībā ar šo pamatu ir lūdzis Vispārējo tiesu īstenot savas neierobežotās jurisdikcijas pilnvaras atbilstoši principiem, kādi ir noteikti ar iepriekš minēto judikatūru un tātad ņemot vērā ECPAK 6. pantu, kā arī Pamattiesību hartas 47. pantu saistībā ar to argumentu pārbaudi, kuri ir izvirzīti prasījuma pamata par naudas soda apmēra grozīšanu atbalstam.
- 84 Tātad attiecībā uz prasījumiem par tiesību akta atcelšanu ir jākonstatē, ka prasītājs ir atteicies no sava pirmā pamata un līdz ar to Vispārējai tiesai par minēto pamatu vairs nav jālemj.

Par otro pamatu

- 85 Otrs pamats ir par prasītāja tiesību uz aizstāvību pārkāpumu. Ar šo pamatu prasītājs apgalvo, ka ar apstrīdētā lēmuma 2. pantu tiek pārkāptas prasītāja tiesības tikt uzklausītam un tā tiesības uz aizstāvību, kas ir paredzētas Pamattiesību hartas 41. un 48. pantā un Regulas Nr. 1/2003 27. pantā, kā arī Regulas Nr. 773/2004 10. un 15. pantā.

- 86 Prasītājs apgalvo, ka Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūras vietā attiecībā uz prasībām, kādas izvirza paziņojuma par iebildumiem saturam, ir stājušās Pamattiesību hartas normas, kas ir minētas iepriekšējā punktā. Tādējādi kopš Lisabonas līguma spēkā stāšanās Komisijai esot pienākums paziņojumā par iebildumiem norādīt gan nepieciešamos faktu un juridiskos apstākļus pārkāpuma pierādīšanai, gan atbilstošos faktu un juridiskos apstākļus naudas soda aprēķinam. Attiecībā uz naudas soda aprēķinu Komisijai esot pienākums paziņojumā par iebildumiem norādīt ne tikai tos apstākļus, kuri ir nepieciešami naudas soda pamatsummas noteikšanai, bet arī tos apstākļus, kurus tā ņem vērā pamatsummas pielāgošanai, proti, faktus, kurus var ņemt vērā kā atbildību pastiprinošus vai mīkstinošus apstākļus. Tāpat paziņojumā par iebildumiem vajadzētu būt norādītam naudas soda galīgajam apmēram, kādu var uzlikt attiecīgajam uzņēmumam, kā to apgalvo prasītājs. Prasītāja iespēja apstrīdēt naudas soda galīgo apmēru Vispārējā tiesā neesot pietiekama, lai garantētu tiesību, kādas izriet no Pamattiesību hartas 41. un 48. panta, ievērošanu.
- 87 Šajā lietā Komisija esot pārkāpusi iepriekš 85. punktā uzskaitītās tiesību normas, nenorādot paziņojumā par iebildumiem, kā arī prasītājam adresētajā faktu izklāsta vēstulē tos elementus, kurus tā gatavojās ņemt vērā kā atbildību mīkstinošus apstākļus. It īpaši un neskatoties uz prasītāja šajā ziņā izvirzītajiem argumentiem administratīvā procesa laikā, Komisija šajos dokumentos nekādi neesot analizējusi sekas, kā prasītāja un *UKE* noslēgtais nolīgums ietekmē pārkāpuma smagumu un naudas soda apmēru.
- 88 Komisija apstrīd prasītāja argumentus un prasa šo pamatu noraidīt.
- 89 Iesākumā ir jānorāda, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija nav izdarījusi naudas soda apmēra pielāgošanu. Apstrīdētā lēmuma 913.–916. apsvērumā Komisija ir noraidījusi argumentus, kurus prasītājs ir iesniedzis administratīvajā procesā attiecībā uz atbildību mīkstinošu apstākļu pastāvēšanu.
- 90 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ja Komisija savā paziņojumā par iebildumiem tieši norāda, ka tā pārbaudīs, vai attiecīgajiem uzņēmumiem uzliedzams naudas sods, un ja Komisija turklāt norāda galvenos faktiskos un juridiskos apstākļus, kuru sekas var būt naudas soda noteikšana, kuri var, piemēram, būt iespējams pārkāpuma smagums un ilgums un tas, ka pārkāpums izdarīts tiši vai aiz neuzmanības, tad tā ievēro savu pienākumu ņemt vērā uzņēmumu tiesības tikt uzklautiem. Šādi rīkodamās, Komisija tiem sniedz informāciju, kas nepieciešama, lai aizstāvētos ne tikai pret apsūdzību pārkāpumā, bet arī pret naudas soda uzlikšanas faktu (skat. spriedumu, 2005. gada 25. oktobris, *Groupe Danone*/Komisija, T-38/02, Krājums, EU:T:2005:367, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 91 Pastāvīgā judikatūra turklāt apstiprina, ka attiecībā uz naudas soda apmēra noteikšanu attiecīgo uzņēmumu tiesības uz aizstāvību Komisijā tiek garantētas ar iespēju iesniegt apsvērumus par pārkāpuma ilgumu, smagumu un pret konkurenci vērstā rakstura paredzamību. Turklāt attiecībā uz naudas soda apmēra noteikšanu uzņēmumu rīcībā ir papildu garantijas, jo Vispārējai tiesai ir neierobežota kompetence un tā var atcelt naudas sodu vai samazināt tā apmēru atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 31. pantam. Savienības tiesa no tā ir secinājusi, ka Komisija, nesniedzot citus precizējumus, paziņojumā par iebildumiem ir varējusi aprobežoties ar norādi, ka tā ir ņēmusi vērā katra uzņēmuma individuālo lomu, ko tas ieņēma attiecīgajos nolīgumos, un ka naudas soda apmērs atspoguļo iespējamās atbildību pastiprinošos vai mīkstinošos apstākļus, ievērojot, ka Pamatnostādnēs naudas soda noteikšanai ir precizēti apstākļi, kurus var uzskatīt par šādiem (skat. spriedumu, 2012. gada 27. septembris, *Koninklijke Wegenbouw Stevin*/Komisija, T-357/06 Krājums, EU:T:2012:488, 217. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 92 Atbilstoši iepriekš 90. un 91. punktā atgādinātajiem principiem ir jāpārbauda prasītāja izvirzītie argumenti saistībā ar šo pamatu.

- 93 Pirms šīs pārbaudes veikšanas vēl ir jāprecizē, pirmkārt, ka spriedumā *Koninklijke Wegenbouw Stevin* /Komisija (minēts iepriekš 91. punktā, EU:T:2012:488) minētās normas ir piemērojamas gan attiecībā uz atbildību pastipriņošiem, gan uz atbildību mīkstinošiem apstākļiem. Tādējādi Vispārējās tiesas noteiktā norma uzliek Komisijai pienākumu paziņojumā par iebildumiem paziņot, ka tā ņems vērā faktorus, kuri var ietekmēt naudas soda galīgo apmēru, kas tāpat kā atbildību pastipriņošos apstākļus ietver arī atbildību mīkstinošus apstākļus.
- 94 Otrkārt, ir jāprecizē, ka pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, iepriekš 90. un 91. punktā minētos principus nav ietekmējusi Lisabonas līguma spēkā stāšanās, ne arī Komisijas izdarītās deklarācijas tās paziņojumā par paraugpraksi attiecībā uz lietu izskatīšanu saskaņā ar [LESD] 101. un [...] 102. pantu (OV 2011, C 308, 6. lpp.).
- 95 Pirmkārt, no Tiesas judikatūras, kura ir pieņemta saistībā ar Pamattiesību hartas 47. panta piemērošanu, izriet, ka Lisabonas līguma spēkā stāšanās, līdz ar ko Pamattiesību harta tika ietverta Savienības primārajās tiesībās, nav būtiski grozījusi tiesību uz taisnīgu tiesu saturu, kā šis saturs izriet tostarp no ECPAK 6. panta un kā Savienības līmenī tas ir atzīts esam kā Savienības tiesību vispārējs princips (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 3. maijs, *Legris Industries*/Komisija, C-289/11 P, EU:C:2012:270, 36. punkts un tajā minētā judikatūra). Šos apsvērumus var attiecināt uz tiesībām tikt uzklautam un plašāk attiecībā uz tiesībām uz aizstāvību kopumā, uz kurām atsaucas prasītājs, ciktāl minētās tiesības garantē taisnīga tiesas procesa norisi.
- 96 Otrkārt, attiecībā uz iepriekš 94. punktā minēto paziņojumu par paraugpraksi ir jākonstatē, ka, ņemot vērā to, ka tā tika publicēta 2011. gada 20. oktobrī, proti, vairākus mēnešus pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, tad tā šajā lietā nav piemērojama atbilstoši tās 6. punktam (pēc analogijas skat. spriedumu, 2011. gada 17. maijs, *Elf Aquitaine*/Komisija, T-299/08, Krājums, EU:T:2011:217, 148. punkts).
- 97 Attiecībā uz normu, kuras izriet no iepriekš 90. un 91. punktā minētās judikatūras, piemērošanu šajā lietā ir jākonstatē, pirmkārt, ka paziņojuma par iebildumiem 522. punktā Komisija paziņoja par savu nodomu uzlikt naudas sodu *TP* par pārkāpumu, kuru tā ir definējusi kā atteikumu sniegt pakalpojumus. Nākamajos šī dokumenta punktos Komisija ir norādījusi, ka tā uzskatīja, ka *TP* pārmestais pārkāpums ir izdarīts tiši vai aiz neuzmanības un ka šis uzņēmums apzinājās, ka tā rīcība var ietekmēt konkurenci iekšējā tirgū. Otrkārt, Komisija paziņojuma par iebildumiem 524. punktā norādīja, ka, nosakot naudas soda apmēru, tā ņems vērā visus šajā lietā nozīmīgos apstākļus, it īpaši pārkāpuma smagumu un ilgumu, un ka tā gatavojās piemērot normas, kas ir ietvertas 2006. gada pamatnostādņēs. Attiecībā uz pārkāpuma smagumu Komisija paziņojuma par iebildumiem 528. punktā ir precizējusi, ka tā gatavojās ņemt vērā tā veidu, reālo ietekmi uz tirgu, tiklīdz tā ir izmērāma, un skartā ģeogrāfiskā tirgus izmērus. Attiecībā uz pārkāpuma ilgumu Komisija paziņojuma par iebildumiem 529. punktā norādīja, ka pārkāpums ir sācies, agrākais, 2005. gada 3. augustā un ka tas vēl nebija beidzies. Treškārt, Komisija paziņojuma par iebildumiem 525. punktā minēja, ka naudas soda apmēru varētu ietekmēt iespējamā atbildību pastipriņošo vai mīkstinošo apstākļu ņemšana vērā, kuri ir uzskaitīti minēto pamatnostādņu 28. un 29. punktā.
- 98 Turklāt no faktu izklāsta vēstules, kas ir turpinājums procesuālo rakstu apmaiņai starp Komisiju un *TP* un kura tika nosūtīta šim uzņēmumam pēc tā uzklaušanas, izriet, ka Komisija ir sniegusi precizējumus par pārdošanas apjoma vērtību 2006. gada pamatnostādņu 13. punkta izpratnē, kuru tā gatavojās ņemt vērā naudas soda pamatsummas aprēķināšanai.
- 99 Iepriekš 97. un 98. punktā uzskaitītie apstākļi ļauj secināt, ka šajā lietā Komisija ir ievērojusi iepriekš 90. un 91. punktā minētos judikatūras principus. Šo secinājumu nevar atspēkot ar prasītāja izvirzītajiem argumentiem.
- 100 Pirmkārt, no iepriekš 90. un 91. punktā minētās judikatūras izriet, ka pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, Komisijai paziņojumā par iebildumiem nebija jāprecizē naudas soda pamatsumma.

- 101 Otrkārt, ir jānoraida prasītāja arguments, atbilstoši kuram Komisijai paziņojuma par iebildumiem sadaļā attiecībā uz sodiem būtu bijusi jāanalizē nolīguma ar *UKE* ietekme uz pārkāpuma smagumu vai uz naudas soda apmēru.
- 102 Pirmkārt, no lietas materiāliem izriet, ka diskusiju attiecībā uz nolīguma ar *UKE* vērā ņemšanu saistībā ar naudas soda aprēķināšanu *TP* uzsāka vēlinā administratīvā procesa stadijā, pēc paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas. Tādējādi, pirmām kārtām, atbildes uz paziņojumu par iebildumiem 912.–1009. punktā *TP* izvirzīja argumentu, atbilstoši kuram, ievērojot šī uzņēmuma uzņemtās saistības atbilstoši nolīgumam ar *UKE*, Komisijai esot bijis jāatzīst, ka šī nolīguma parakstīšana iezīmēja pārkāpuma beigas. Komisija piekrita šim viedoklim faktu izklāsta vēstulē (27. punkts). Otrām kārtām, 2011. gada 7. marta vēstules, kura tika nosūtīta, atbildot uz faktu izklāsta vēstuli, 483. un 484. punktā *TP* izvirzīja argumentu, atbilstoši kuram nolīgumu ar *UKE* varot ņemt vērā kā vainu mikstinošu apstākli. *TP* atkārtoti izvirzīja šo argumentu 2011. gada 6. jūnija vēstulē, kuru tā nosūtīja *proprio motu* un kurā tā izteica savu viedokli par naudas soda noteikšanas lietderību šajā lietā.
- 103 Otrkārt, Komisija ir atbildējusi uz visiem šiem argumentiem, kas ir izvirzīti pēc paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas apstrīdētā lēmuma 913.–916. apsvērumā. Neskarot jautājumu par Komisijas atbildes pamatotību, kas ir pamata par atbildību mikstinošu apstākļu neņemšanu vērā priekšmets, ir jāuzskata, ka fakts vien, ka Komisija ir ieņēmusi nostāju par šiem argumentiem apstrīdētajā lēmumā, kuri ir iesniegti pēc paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas, nekādi nepārkāpj *TP* tiesības tikt uzklausi vai tā tiesības uz aizstāvību.
- 104 Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus, otrais pamats ir jānoraida kā nepamatots.
- Par trešo pamatu
- 105 Trešais pamats, kurš ir par kļūdu tiesību piemērošanā un kļūdu novērtējumā attiecībā uz naudas soda pamatsummu, galvenokārt attiecas uz 2006. gada pamatnostādņu 20.–22. punkta pārkāpumu.
- 106 Uzsverot, ka tas neapstrīd *TP* pārmestā pārkāpuma pastāvēšanu, prasītājs būtībā lūdz Vispārējo tiesu pārskatīt apstrīdētajā lēmumā noteiktā naudas soda apmēru atbilstoši samērīguma principam un ņemot vērā faktu, ka šī pārkāpuma smagums neattaisnoja to, ka Komisija, aprēķinot naudas soda pamatsummu, ieturēja 10 % no pārdošanas apjoma vērtības 2006. gada pamatnostādņu 13. punkta izpratnē. Prasītāja argumenti attiecībā uz minētā apmēra nesamērīgumu un tāpat tā neatbilstību un pretējību taisnīgumam tiks apskatīti saistībā ar prasījumiem par grozījumu veikšanu.
- 107 Šis pamats iedalāms divās daļās, ar kurām prasītājs pārmet Komisijai, pirmkārt, ka tā nav pienācīgi ņēmusi vērā faktu, ka pārkāpums ietvēra dažāda ilguma un intensitātes darbības, un, otrkārt, tā ir kļūdaini novērtējusi *TP* rīcības ietekmi uz attiecīgo tirgu.
- 108 Pirms šo abu daļu izskatīšanas iesākumā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Pamattiesību hartas 49. panta 3. punktu sodu smagums nedrīkst būt nesamērīgs ar pārkāpuma smagumu.
- 109 Saistībā ar Komisijas uzsāktajiem procesiem konkurences tiesību normu pārkāpumu sodīšanai samērīguma princips nozīmē, ka Komisijai naudas sods ir jānosaka samērīgi ar apstākļiem, kas ņemami vērā, lai noteiktu pārkāpuma smagumu, un ka tai šajā ziņā šie apstākļi ir jāpiemēro saskaņotā un objektīvi pamatotā veidā (spriedumi *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija, minēts iepriekš 67. punktā, EU:C:2014:2062, 196. punkts, un 2011. gada 5. oktobris, *Transcatlab*/Komisija, T-39/06, Krājums, EU:T:2011:562, 189. punkts).
- 110 Tālāk ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktā ir paredzēts, ka, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.

- 111 Attiecībā uz pārkāpuma smagumu nepastāv saistošs vai izsmelošs kritēriju saraksts, kas ir obligāti jāņem vērā, veicot tā novērtējumu. Tomēr no judikatūras izriet, ka to apstākļu vidū, kuri ietilpst novērtējumā par smagumu, neatkarīgi no konkrētās lietas apstākļiem, tās konteksta un naudas soda preventīvās iedarbības, ietilpst attiecīgā uzņēmuma darbības, tā loma šo darbību ieviešanā, peļņa, kādu tas varēja gūt no šādām darbībām, apmēri un attiecīgo preču vērtība, kā arī risks, kādu šāda veida pārkāpumi rada Savienības mērķiem (spriedums, 2010. gada 14. oktobris, *Deutsche Telekom/Komisija*, C-280/08 P, Krājums, EU:C:2010:603, 273. un 274. punkts; skat. arī spriedumu, 2011. gada 8. decembris, *KME Germany u.c./Komisija*, C-272/09 P, Krājums, EU:C:2011:810, 96. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 112 Nosakot naudas soda apmēru, turklāt ir jāņem vērā tādi objektīvi apstākļi kā pret konkurenci vērsto darbību saturs un ilgums, to skaits un intensitāte, skartā tirgus lielums un ekonomiskajai sabiedriskajai kārtībai nodarītais kaitējums, kā arī atbildīgo uzņēmumu relatīvais nozīmīgums un tirgus daļa, kā arī iespējamā recidīvā rīcība (skat. spriedumu *KME Germany u.c./Komisija*, minēts iepriekš 111. punktā, EU:C:2011:810, 97. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 113 Saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņem, uz kurām ir balstījusies Komisija, lai aprēķinātu naudas sodu šajā lietā, pārkāpuma smagumu Komisija ņem vērā pirmajā naudas soda aprēķināšanas stadijā, proti, nosakot tā pamatsummu. Saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 19. punktu naudas soda pamatsumma atbilst pārdošanas apjoma vērtības daļai, ko nosaka atkarībā no pārkāpuma smaguma pakāpes, reizīnot to ar gadu skaitu, kuru gaitā izdarīts pārkāpums. Saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 20. punktu Komisijai smaguma pakāpe ir jānovērtē katram konkrētajam gadījumam un visiem pārkāpumu veidiem, ņemot vērā visus būtiskos lietas apstākļus. Saskaņā ar minēto pamatnostādņu 21. un 22. punktu vispārējais princips ir tāds, ka Komisija pārdošanas apjoma daļu nosaka līmenī, kas nepārsniedz 30 % no visa pārdošanas apjoma, un, lai izlemtu, vai konkrētajā gadījumā pārdošanas apjoma daļai jāatrodas minētā diapazona sākumā vai beigās, tā ņem vērā vairākus faktorus, piemēram, pārkāpuma veidu, visu attiecīgo dalībnieku kopējo tirgus daļu, pārkāpuma izdarīšanas ģeogrāfisko teritoriju un to, vai pārkāpums ir īstenots.
- 114 Visbeidzot, attiecībā uz Savienības tiesas lomu naudas soda apmēra pārbaudē ir jāatgādina, ka tai ir jāveic strīdīgā lēmuma tiesiskuma pārbaude, pamatojoties uz elementiem, kādus ir iesniedzis prasītājs, lai pamatotu izvirzītos pamatus. Saistībā ar šo pārbaudi tiesa nedrīkst atsaukties uz Komisijas rīcības brīvību ne attiecībā uz to elementu izvēli, kādi tiek ņemti vērā, piemērojot Pamatnostādņēs minētos kritērijus, ne attiecībā uz šo elementu novērtēšanu, lai atteiktos veikt detalizētu faktisko un tiesību elementu pārbaudi (spriedums *KME Germany u.c./Komisija*, minēts iepriekš 111. punktā, EU:C:2011:810, 102. punkts).
- 115 Līgumos paredzētā tiesiskuma pārbaude, kuras aprises ir definētas iepriekš 65.–67. un 114. punktā minētajā judikatūrā, nozīmē, ka Savienības tiesa īsteno gan faktisko, gan juridisko pārbaudi un ka tā ir tiesīga novērtēt pierādījumus, atcelt apstrīdēto lēmumu un grozīt naudas sodu apmēru un pretēji tam, ko sākotnēji ir apgalvojis prasītājs, tas ir atbilstoši Pamattiesību hartas 47. pantā paredzētā efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa prasībām (šajā ziņā skat. spriedumu *Schindler Holding u.c./Komisija*, minēts iepriekš 83. punktā, EU:C:2013:522, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 116 Ņemot vērā šos principus, ir jāizvērtē prasītāja izteiktie argumenti saistībā ar šo pamatu.
- Par pirmo daļu par fakta, ka pārkāpumu dažādo veidojošo elementu ilgums un to intensitāte laika gaitā atšķiras, neņemšanu vērā
- 117 Prasītājs apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, atsakoties ņemt vērā faktu, ka *TP* izdarītā pārkāpuma dažādo veidojošo elementu ilgums un tā intensitāte laika gaitā atšķiras, ar pamatojumu, ka pārkāpjošo rīcību varēja novērot visā pārkāpuma laikā. Komisija tādējādi neesot

ņēmusi vērā atbilstošu parametru naudas soda noteikšanai, kas ir samērīgs ar pārkāpuma smagumu, proti, faktu, ka nevienai darbībai, kas ir atzītas par pārkāpumu veidojošajiem elementiem, ilgums nebija četri gadi un divi mēneši.

- 118 Prasītājs pamato savus apgalvojumus ar daudziem argumentiem, ar kuriem tas būtībā vēlas noteikt precīzu noteiktu *TP* veikto darbību ilgumu, kuras, kopā ņemot, veido dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, ko ir izdarījis *TP*. Tas apgalvo, ka, ņemot vērā Komisijas apgalvoti pieļauto kļūdu sekas kumulatīvi, minētais pārkāpums vairs nešķiet tik nopietns, lai Komisija tam piemērotu 10 % ieturējumu no pārdošanas apjoma daļas, kas ir naudas soda pamatsummas aprēķina izejas punkts. Prasītājs līdz ar to lūdz Vispārējo tiesu samazināt *TP* uzliktā naudas soda apmēru.
- 119 Prasītāja argumenti attiecas uz pieciem elementiem, kuri veido *TP* pārmestā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu (skat. iepriekš 28. punktu).
- 120 Pirmkārt, attiecībā uz nesamērīgo nosacījumu priekšlikumu AO nolīgumos par *BSA* un *LLA* veida piekļuvi *TP* tīklam prasītājs apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, secinot, ka šis ļaunprātīgās izmantošanas elements ir ildzis no 2005. gada 3. augusta līdz 2009. gada 22. oktobrim. Konkrētāk attiecībā uz standartlīgumiem, pirmām kārtām, par *BSA* veida piekļuvi prasītājs apgalvo, ka *TP* standartlīguma versija Nr. 1, kas stājās spēkā 2008. gada 22. decembrī, bija saskanīga ar atbilstošu standartpiedāvājumu *BSA* veida piekļuves jomā. Otrām kārtām, attiecībā uz *LLU* veida piekļuvi *TP* standartlīguma versija Nr. 1, kas stājās spēkā 2009. gada 17. februārī, esot saskanīga ar attiecīgo *LLU* standartpiedāvājumu. Tātad *TP* nevarot pārmest, kā tas ir noteicis attiecībā uz AO neizdevīgus noteikumus minētajos līgumos attiecīgi pēc 2008. gada 22. decembra attiecībā uz *BSA* veida piekļuvi un pēc 2009. gada 17. februāra attiecībā uz *LLU* veida piekļuvi. Turklāt vairāki AO neizdevīgi standartlīgumu noteikumi esot tikuši piemēroti vēl īsākus laikposmus.
- 121 Otrkārt, attiecībā uz ierobežojumu fiziskai piekļuvei *TP* tīklam prasītājs iesākumā apgalvo, ka prakse, kas izpaudās kā AO izteikto piekļuves pasūtījumu noraidīšana formālu un tehnisku iemeslu dēļ, sāka pakāpeniski samazināties laikposmā, kas sākās 2007. un beidzās 2009. gadā. Tālāk apgalvojums, atbilstoši kuram *TP* esot veicis pārlieku augstu aplēsi par ieguldījumiem, kādi būtu jāveic AO, esot pārspilēts un tas attiecoties tikai uz vienu izolētu gadījumu. Turklāt attiecībā uz rīcību, kas izpaudās kā atteikums piekļuvei *TP* telpām, izmantojot cauruļvadus, tas attiecoties vienīgi uz notikumiem, kas norisinājās 2007. gadā. Visbeidzot, attiecībā uz praksi, kura izpaudās kā AO izdarīto pasūtījumu pakalpojumu piekļuves mezglu (turpmāk tekstā – “PPM”) celtniecībai vai pārbūvei izpildes novilcināšana, prasītājs apgalvo, ka Komisijas sniegtie piemēri apstrīdētajā lēmumā ir nepārliciecināmi, ka šie kavējumi radās no *TP* neatkarīgu apstākļu dēļ un ka Komisija nav minējusi nevienu šādas rīcības piemēru, kas būtu noticis pēc 2008. gada jūlija.
- 122 Treškārt, attiecībā uz ierobežojumu piekļuvei abonentlīnijām prasītājs apgalvo, ka šī prakse ilga īsāku laiku nekā Komisijas konstatēto pilno pārkāpuma laikposmu. Atteikums sniegt *BSA* pakalpojumus līnijās, kuras iznomā vairumā (saistībā ar pakalpojumu *Wholesale Line Rental (WLR)*, saistībā ar kuru AO sniedza fiksēto tālruņa sakaru pakalpojumus), beidzās 2007. gada oktobrī un tādējādi tas esot ildzis tikai apmēram gadu, kavējumi bojāto līniju remontā beidzās 2008. gada sākumā un līdz ar to tie neesot bijuši ilgāki par vienu gadu, kavējumi saistībā ar *BSA* veida piekļuves ieviešanas pasūtījumiem esot ilguši tikai līdz 2007. gada ceturtajam trimestrim un kavējumi saistībā ar *LLU* veida piekļuves ieviešanas pasūtījumiem esot izbeigušies 2008. gada pirmajā trimestrī.
- 123 Ceturtkārt, attiecībā uz atteikumu sniegt AO precīzu un uzticamu vispārējo informāciju, kura šiem operatoriem bija nepieciešama, lai pieņemtu atbilstošus lēmumus piekļuvei platjoslas produktiem, prasītājs apgalvo, ka jau kopš 2006. gada tas ir ieviesis noteiktu skaitu iniciatīvu, lai uzlabotu savas informācijas precizitāti un piešķirtu prioritāti lokalizācijām, kuras AO bija iecerējuši izmantot. Attiecībā uz *BSA* veida piekļuvi tas esot uzlabojis piekļuvi savai IT saskarnei, it īpaši sākot ar 2007. gada martu, un 2007. gadā tas esot īstenojis arī citas iniciatīvas, lai no tehnoloģiskā skatu punkta

atvieglotu piekļuvi vispārējai informācijai. Attiecībā uz *LLU* veida piekļuvi uzņēmums esot nodrošinājis piekļuvi vispārējai informācijai, nosūtot AO, pēc to lūguma, informāciju DVD formātā. Attiecībā uz datu pārraides problēmu grūti izmantojamu datu formātā (“pdf” datnes), tie esot atsevišķi gadījumi.

- 124 Šajā ziņā, ņemot vērā *TP* pārmestā pārkāpuma sarežģīto raksturu un prasītāja argumentu ārkārtīgi detalizēto raksturu, pirms to pārbaudes uzsākšanas ir jāsniedz pārkāpuma apraksts, kāds tas izriet no apstrīdētā lēmuma.
- 125 Apstrīdētajā lēmumā Komisija konstatēja, ka *TP* bija izstrādājis stratēģiju konkurences ierobežošanai tirgos visās procedūras stadijās AO piekļuvei *TP* tīklam, proti, sarunu vešanas laikā par līgumiem attiecībā uz nosacījumiem piekļuvei šim tīklam, AO pieslēgšanas tīklam stadijā un, visbeidzot, abonentlīniju pieslēgšanas stadijā. Šī stratēģija, kuru ieviesa *BSA* un *LLU* veida piekļuves vairumtirdzniecības tirgū, bija ar mērķi aizsargāt *TP* tirgus daļas lejupējā tirgū, proti, mazumtirdzniecības tirgū, kurā telekomunikāciju operatori piedāvā pakalpojumus saviem gala lietotājiem (apstrīdētā lēmuma 710.–712. apsvērumi).
- 126 Lai pierādītu šādas stratēģijas pastāvēšanu, Komisija ir tostarp pamatojusies uz pārbaūžu laikā izņemtajiem dokumentiem *TP* galvenajā mītnē un uz *UKE* apsvērumiem par *TP* atbildi uz paziņojumu par iebildumiem. No šiem dokumentiem, kuri ir pārbaudīti apstrīdētā lēmuma 148.–155. un 554.–556. apsvērumā, izriet, ka *TP* valdes locekļi ir izstrādājuši projektu ar mērķi aizkavēt AO piekļuvi *TP* tīklam, tiem padarīt cik vien iespējams apgrūtinātu informācijas iegūvi attiecībā uz šī tīkla struktūru un tādējādi cik vien ilgi iespējams saglabāt *TP* mazumtirdzniecības klientūru. Turklāt no minētajiem dokumentiem izriet, ka šī stratēģija tika īstenota, pirmkārt, ar rīcību, kas vērsta pret AO, un, otrkārt, ar rīcību, kas vērsta pret valsts regulatīvo iestādi, kas izpaudās kā apzināts atteikums sadarboties ar minēto iestādi, vērā ņemamā kavēšanās *BSA* standartpiedāvājuma iesniegšanā, neraugoties uz juridiski saistošo pienākumu to izdarīt (skat. iepriekš 14. punktu), vai ar administratīvu prasību iesniegšanu administratīvajās tiesās par visiem šīs iestādes lēmumiem, ar kuriem ievieš standartpiedāvājumus.
- 127 Apstrīdētajā lēmumā ir sniegts *TP* darbību detalizēts apraksts, kuras tā veica, lai īstenotu savu stratēģiju. Kopā ņemot, Komisija šīs darbības klasificēja piecās grupās, kas veido piecus elementus, no kā sastāv dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, proti, pirmkārt, AO izteiktais priekšlikums ar nesamērīgiem nosacījumiem nolīgumos attiecībā uz piekļuvi *BSA* un *LLU* produktiem, otrkārt, sarunu procesu novilcināšana par nolīgumiem attiecībā uz piekļuvi *BSA* un *LLU* produktiem, treškārt, fiziskās piekļuves *TP* tīklam ierobežošana, ceturtkārt, piekļuves abonentlīnijām ierobežošana un, piektkārt, atteikums sniegt precīzu un uzticamu vispārējo informāciju, kas ir nepieciešama AO, lai pieņemtu lēmumus piekļuves jomā (skat. iepriekš 28. punktu).
- 128 Pirmkārt, attiecībā uz AO izteikto priekšlikumu ar nesamērīgiem nosacījumiem nolīgumos attiecībā uz piekļuvi *BSA* un *LLU* produktiem Komisija apstrīdētā lēmuma 165.–295. apsvērumā ir norādījusi, ka saskaņā ar piemērojamo tiesisko regulējumu ar tiem AO, kuri bija izteikuši lūgumu par *BSA* vai *LLU* piekļuvi *TP* tīklam, *TP* bija pienākums noslēgt līgumus par šāda veida piekļuvi ar nosacījumiem, kuri AO būtu vismaz tikpat labvēlīgi kā tie, kas ir noteikti *BSA* un *LLU* standartpiedāvājumos (skat. iepriekš 11. un 12. punktu). Neraugoties uz šo pienākumu, *TP* piedāvāja standartlīgumus, kuru nosacījumos nebija ievērotas minimālās prasības, kas ir noteiktas atbilstošajos standartpiedāvājumos. Šajā ziņā attiecībā uz līgumiem par *BSA* veida piekļuvi Komisija ir identificējusi 18 veidu līguma noteikumus, uz kuriem atteicās *TP* prakse, ko tā ir klasificējusi trijās grupās: iesākumā – AO labvēlīgie noteikumi, kas ietverti standartpiedāvājumā un dzēsti līgumos, kurus piedāvāja *TP*, tālāk – noteikumi, kas ietverti standartpiedāvājumā un grozīti par sliktu AO līgumos, kurus piedāvāja *TP*, un visbeidzot – standartpiedāvājuma noteikumi attiecībā uz konkrētu termiņu noteikšanu, kas ir grozīti par sliktu AO līgumos, kurus piedāvāja *TP*. Attiecībā uz līgumiem par *LLU* veida piekļuvi Komisija ir identificējusi desmit līguma noteikumus, uz kuriem atteicās *TP* prakse, ko tā ir klasificējusi divās grupās, proti, pirmkārt, AO labvēlīgie noteikumi, kas ir ietverti standartpiedāvājumā un dzēsti no līgumiem, kurus piedāvāja *TP*, un, otrkārt, standartpiedāvājumā ietvertie noteikumi, kas ir grozīti par sliktu AO, līgumos, kurus piedāvāja *TP*. Apstrīdētā lēmuma 714.–721. apsvērumā Komisija ir uzvērusi, ka

administratīvajā procesā savākie pierādījumu elementi apstiprinot *TP* standartpieāvājumos ietvertu noteikumu atkārtoto un pastāvīgo neievērošanu. Tā norādīja, ka, lai gan *UKE* 2006. gadā pieņemtajos standartpieāvājumos attiecībā uz *LLU* veida piekļuvi un 2008. gadā attiecībā uz *BSA* veida piekļuvi bija ietverti standartlīgumi, kurus varēja izmantot *TP*, šis uzņēmums piekrita to izmantošanai tikai pēc nolīguma ar *UKE* parakstīšanas 2009. gada 22. oktobrī.

- 129 Otrkārt, attiecībā uz sarunu procesu novilcināšanu par nolīgumiem attiecībā uz piekļuvi *BSA* un *LLU* produktiem Komisija, pamatojamās uz liecībām, kuras sniedza Polijas tirgū darbojošies AO, un pamatojamās uz *UKE* apsvērumiem, kuri tika saņemti administratīvajā procesā, ir identificējusi vairākas *TP* īstenotas novilcināšanas taktikas, lai novērstu līgumu noslēgšanu ar AO saprātīgos termiņos. Iesākumā Komisija konstatēja, ka 70 % gadījumu *TP* nebija ievērojis likumā noteikto 90 kalendāro dienu termiņu, kurā tam bija jānoslēdz līgums ar AO par piekļuvi savam tīklam, un ka daudzos gadījumos šie nokavējumi sasniedza laikposmus, kas bija ilgāki par vienu vai pat diviem gadiem. Komisija tālāk konstatēja, ka *TP* pastāvīgi neievēroja likumā noteikto trīs dienu termiņu līguma projekta nosūtīšanai, daudzos gadījumos šo termiņu pārsniedzot vairākus desmitus dienu un reizēm pat simtiem dienu (apstrīdētā lēmuma 300.–314. apsvērums). Turklāt Komisija ir norādījusi uz citām novilcināšanas praksēm, piemēram, uz faktu, ka *TP* sarunās bieži uzdeva sevi pārstāvēt personālam, kam nebija pilnvaru uzņemties līgumsaistības (apstrīdētā lēmuma 315.–322. apsvērums), vai faktu, ka *TP* bez attaisnojuma novilcināja līgumu parakstīšanu (apstrīdētā lēmuma 323.–329. apsvērums). Visbeidzot, Komisija konstatēja, ka šīs novilcināšanas taktikas bija novedušas pie tā, ka vairāki AO lūdza sarunu procesā iesaistīties regulatīvo iestādi vai arī vienkārši atteicās no saviem projektiem pieslēgties *TP* tīklam (apstrīdētā lēmuma 300.–305. apsvērums).
- 130 Treškārt, attiecībā uz fiziskas piekļuves ierobežojumu *TP* tīklam apstrīdētā lēmuma 375.–399. apsvērumā Komisija tostarp norādīja, ka, tiklīdz līgums par piekļuvi bija parakstīts, AO iesniedza lūgumus *TP* piekļūt PPM attiecībā uz *BSA* veida piekļuvi un attiecībā uz *LLU* veida piekļuvi tā iesniedza līdzsatrašanās pasūtījumu vai korespondences kabeļu pasūtījumu. Komisija paskaidroja, ka par AO pasūtījumiem tika veikta formāla un tehniska pārbaude, pēc kuras *TP* paziņoja AO tehniskos nosacījumus un izmaksu aplēses saistībā ar pieslēgšanu. Pēc piekrišanas šiem nosacījumiem AO varēja uz šī pamata sagatavot tehnisko projektu, kuru no jaunu iesniedza apstiprināšanai *TP* (apstrīdētā lēmuma 375. apsvērums).
- 131 Komisija ir aprakstījusi šajā pieslēgšanās *TP* tīklam stadijā īstenotās pret konkurenci vērstās prakses piemērus, pārsvarā pamatojamās uz to AO liecībām, kas darbojas Polijas tirgū, uz *UKE* veikto pārbažu protokoliem un šīs iestādes pieņemtajiem lēmumiem. Šajā ziņā Komisija ir norādījusi iesākumā, ka *TP* formālu vai tehnisku iemeslu dēļ noraidīja daudzus piekļuves lūgumus. Šie atteikumi esot bijuši 31 % gadījumu lūgumiem *BSA* veida piekļuvei 2006.–2009. gadā un 44 % gadījumu lūgumiem *LLU* veida piekļuvei laikposmā no 2006. līdz 2008. gadam, un situācija ir uzlabojusies 2009. gadā. Attiecībā uz *LLU* veida piekļuvi Komisija turklāt norādīja uz gadījumiem, kuros, neskatoties uz pozitīvu tehnisko pārbaudi, AO netika pieslēgti *TP* tīklam tostarp tādēļ, ka *TP* aplēses par izmaksām pieslēgšanai bija pārāk augstas (apstrīdētā lēmuma 378.–392. un 749.–754. apsvērums). Tālāk Komisija norādīja uz būtiskiem kavējumiem AO lūgumu izpildē gan attiecībā uz PPM izveidi vai grozījumiem, gan arī lūgumu izpildi par *LLU* veida piekļuvi. Saskaņā ar Komisijas minētajām liecībām šie kavējumi bija no trīs līdz trīspadsmit mēnešiem pat ļoti vienkāršu darbu gadījumā un padarīja neiespējamu AO normālu ieguldījumu plānošanu (apstrīdētā lēmuma 393.–396. un 755.–758. apsvērums). Visbeidzot, Komisija norādīja, ka *PTK*, kas ir *TP* meitasuzņēmums, kas darbojās attiecīgajos tirgos, nesaskārās ar tādām pašām grūtībām piekļuvei mātesuzņēmuma tīklam, kā pārējie AO. Tas apstiprinot, kā to apgalvo Komisija, iespēju nodrošināt ātrāku piekļuvi šim tīklam (apstrīdētā lēmuma 397.–399. un 759.–761. apsvērums).
- 132 Ceturtkārt, attiecībā uz piekļuves abonentlīnijām ierobežošanu Komisija apstrīdētā lēmuma 444.–510. apsvērumā ir norādījusi, ka pēc pieslēgšanas PPM (*BSA* veida piekļuve) vai pēc līdzsatrašanās vietas piekļuves saņemšanas vai pēc korespondences kabeļa uzstādīšanas (*LLU* veida

piekļuve) AO principā varēja iegūt savus klientus. Lai to paveiktu, tiem bija jāvērsas pie *TP* ar pasūtījumu aktivizēt abonentu līniju un *TP* par šo lūgumu veica pārbaudi no formāla un tehniska skatupunkta (apstrīdētā lēmuma 444. apsvērums).

- 133 Komisija, pamatojamās uz AO liecībām, pārbaudēs izņemtiem dokumentiem un *UKE* veiktajām pārbaudēm, norādīja uz trīs prakšu veidiem, ko īstenoja *TP*, ar ko tika ierobežota AO piekļuve abonentiem. Iesākumā tā konstatēja, ka *TP* noraidīja lielu skaitu pasūtījumu par līniju aktivizēšanu formālu un tehnisku iemeslu dēļ. Kaut arī noteiktos laikposmos situācija uzlabojās, šie atteikumi, kopā ņemot, skāra 30–50 % dažādu AO pasūtījumu, izņemot *PTK*, *TP* meitasuzņēmumu (apstrīdētā lēmuma 448.–467. apsvērums). Tālāk Komisija ir norādījusi uz problēmu, ka ir maz pieejamu abonentlīniju, pirmkārt, tādēļ, ka *TP* atsakās sniegt *BSA* veida piekļuves pakalpojumus *WLR* (platjoslas) līnijās, un, otrkārt, kavēšanās dēļ bojāto līniju labošanā. Visbeidzot, Komisija ir norādījusi uz kavējumiem AO pasūtījumu izpildē (apstrīdētā lēmuma 468.–473. apsvērums). Komisija norādīja, ka šie šķēršļi bija īpaši traucējoši AO, ciktāl tie ietekmēja tiešās attiecības starp AO un gala lietotājiem, tostarp brīdī, kad AO uzsāka šīs attiecības un tādējādi to sekas varēja būt AO reputācijas pasliktināšanās viņu klientu acīs. Komisija apgalvo, ka *BSA* veida piekļuves bloķēšana *WLR* (platjoslas) līnijās ietekmēja AO vēl jo vairāk tādēļ, ka tā neļāva šiem pēdējiem piedāvāt saviem jau esošajiem klientiem, kuri izmanto fiksēto tālruņa sakaru pakalpojumus, papildu pakalpojumus piekļuvei internetam (apstrīdētā lēmuma 470. apsvērums).
- 134 Piektdēļ, attiecībā uz atteikumu sniegt precīzu un uzticamu vispārējo informāciju, kas ir nepieciešama AO, lai pieņemtu lēmumus piekļuves jomā, Komisija iesākumā norādīja, ka *TP* bija pienākums sniegt informāciju AO saskaņā ar piemērojamo regulējumu. Komisija precizēja, ka šī vispārējā informācija attiecās uz daudziem *TP* tīkla tehniskiem aspektiem, un tā vienlīdz uzsvēra, ka atbilstoši AO apgalvojumiem precīzas un uzticamas vispārējās informācijas iegūšana bija būtiski svarīgs nosacījums, lai uzsāktu un turpinātu sniegt *BSA* un *LLU* pakalpojumus galalietotājiem. Tālāk Komisija atgādināja, ka atteikums sniegt informāciju par *TP* tīkla struktūru bija viens no *TP* stratēģijas pamatelementiem ar mērķi ierobežot konkurenci visās AO piekļuves stadijās *TP* tīklam (skat. iepriekš 126. punktu). Visbeidzot, Komisija norādīja, ka grūtības iegūt precīzu un uzticamu vispārējo informāciju radās katrā piekļuves *TP* tīklam procesa stadijā. Šajā ziņā tā norādīja tostarp uz to, ka pirmajā pārkāpuma laikposma stadijā *TP* neiekļāva vispārējās informācijas definīcijas ar AO noslēgtajos līgumos un vēlākā stadijā *TP* savos līgumos izmantoja definīciju, kura neatbilda tai, kas bija noteikta standartpiedāvājumā (apstrīdētā lēmuma 511.–516. apsvērums un 828. zemsvītras piezīme).
- 135 Komisija ir detalizēti aprakstījusi veidu, kā *TP* traucēja AO iegūt piekļuvei vispārējai informācijai par tā tīklu. Šajā ziņā, pamatojamās uz AO liecībām un pārbaudēs izņemtiem dokumentiem, Komisija vispirms norādīja, ka dati, kurus *TP* par savu tīklu paziņoja AO, bija sliktas kvalitātes. Šie dati bieži bija kļūdaini vai nepilnīgi un neatbilda standartpiedāvājumu un starp *TP* un AO noslēgto līgumu noteikumiem (apstrīdētā lēmuma 517.–528. apsvērums). Tālāk Komisija norādīja uz gadījumiem, kuros *TP* bija nodevis AO vispārēju informāciju tādā formātā, kas to padarīja neizmantojamu (apstrīdētā lēmuma 529. un 530. apsvērums). Komisija turklāt norādīja, ka *TP* nebija ievērojis savu pienākumu, kāds izriet no atbilstošajiem standartpiedāvājumiem, nodot AO rīcībā tādu IT saskarni, kas ļauj piekļūt datubāzēm, kurās uzglabājas vispārēja informācija un ar kurām nodrošina citas funkcijas attiecībā uz saziņu starp AO un *TP*. Šī saskarne esot kļuvusi darboties spējīga vienīgi 2010. gada aprīlī (apstrīdētā lēmuma 531.–534. apsvērums). Visbeidzot, Komisija norādīja, ka pastāvēja tehnoloģiski risinājumi, kas ļāva nodrošināt piekļuvei vispārējai informācijai, kas ir precīzāka un uzticamāka, un ka *PTK* – *TP* meitasuzņēmums – varēja saņemt šādu piekļuvei (apstrīdētā lēmuma 535.–541. apsvērums).
- 136 Apstrīdētā lēmuma 713. apsvērumā Komisija uzsvēra, ka *TP* praksēm, kas ir aprakstītas iepriekš 128.–135. punktā, bija kumulatīvs iespaids uz AO, kuri saskārās ar ierobežojumiem visos posmos piekļuvei *TP* vairumtirdzniecības produktiem. Tā norādīja, ka, lai arī, katru no *TP* izveidotajiem šķēršļiem ņemot individuāli, tie var arī nešķīst pārāk traucējoši, tomēr, skatīti kopumā, tie veido

pārkāpjošu rīcību, kuras mērķis bija slēgt AO piekļuvi platjoslas vairumtirdzniecības tirgum. Secinājumā Komisija kvalificēja prasītāja izdarīto dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu par vienotu un turpinātu pārkāpumu (apstrīdētā lēmuma 1. pants).

- 137 It īpaši attiecībā uz jautājumu par *TP* darbību ilguma un intensitātes mainīgumu, tas ir aplūkots 903.–907. apsvērumā, kas ietilpst tajā apstrīdētā lēmuma daļā, kas attiecas uz naudas soda apmēra noteikšanu.
- 138 Tādējādi apstrīdētā lēmuma 903. apsvērumā Komisija ir atbildējusi uz *TP* argumentu, kuru tas izvirzīja administratīvajā procesā un atbilstoši kuram, izdarot novērtējumu par pārkāpuma veidu, ir jāņem vērā fakts, ka atsevišķas prakses, kuras pārmet šim uzņēmumam, ilga īsāku laiku par visa pārkāpuma kopējo ilgumu. Šis arguments tika pamatots ar salīdzinājumu starp *TP* pārņemto pārkāpumu un pārkāpumu, kas bija priekšmets Komisijas 2009. gada 13. maija Lēmumam C (2009) 3726, galīgā redakcija, par [EKL] 82. panta un EEZ līguma 54. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/C-3/37.990 – *Intel*), un, konkrētāk, ar Komisijas apsvērumiem, atbilstoši kuriem, nosakot *Intel* izdarītā pārkāpuma smagumu, bija jāņem vērā fakts, ka šī uzņēmuma pārkāpjošās rīcības bija koncentrētas laikposmā no 2002. līdz 2005. gadam un ka pēc 2005. gada līdz pārkāpuma beigām 2007. gada decembrī varēja konstatēt vienīgi divus individuālus pārkāpumus (skat. lēmuma *Intel* 1785. apsvērumu). Atbildot uz šo argumentu apstrīdētā lēmuma 903. apsvērumā, Komisija norādīja, ka “šajā kontekstā [bija] jāņem vērā, ka, neraugoties uz to, ka *TP* rīcības intensitāte laikam ejot mainījās, pārkāpjošās darbības [tika] novērotas visā pārkāpumā laikposmā”.
- 139 Apstrīdētā lēmuma 907. apsvērumā Komisija apgalvoja, ka, izskatot pārkāpuma smagumu, tā ņēma vērā faktu, ka visi *TP* pārkāpjošās rīcības elementi nenotika vienlaikus. Komisija paskaidroja, ka šāds apstāklis ir loģiskas sekas tam, ka piekļuves iegūšanas process vēsturiskā operatora vairumtirdzniecības produktiem piekļuvei platjoslas internetam bija sadalīts laikā vairākās atsevišķās stadijās. Komisija ir rezumējusi šīs stadijas apstrīdētā lēmuma 1258. zemsvītras piezīmē, proti, iesākumā ir stadija, kurā tiek vestas sarunas par līgumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam. Tālāk seko fiziskās piekļuves tīklam iegūšanas stadija un, visbeidzot, abonentlīniju aktivizēšanas un vispārējās informācijas iegūšanas stadija. Komisija piebilda, ka tādējādi AO varēja, piemēram, saskarties ar grūtībām attiecībā uz fizisko piekļuvi *TP* tīklam pirms līguma parakstīšanas par piekļuves šim tīklam nosacījumiem. Tāpat problēmas, ar kurām saskārās AO fiziskās piekļuves *TP* tīklam stadijā vai abonentlīniju aktivizēšanas stadijā, sakās vienīgi pēc ilgām sarunām par līgumiem attiecībā uz piekļuves nosacījumiem. Turklāt gan pirms, gan pēc šo līgumu parakstīšanas AO komercstratēģiju izstrādāšanai traucēja vispārējās informācijas par piekļuvi *TP* tīklam, kuru šim uzņēmumam bija pienākums nodot, sliktā kvalitāte un nepilnīgais raksturs.
- 140 Tiesas sēdē atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, prasītājs precizēja savas argumentācijas robežas. Tas norādīja attiecībā uz iepriekš 117. punktā norādīto argumentu, ka apstrīdētā lēmuma 907. apsvērumā atspoguļo vienīgi faktu, ka Komisija ir ņēmusi vērā pārkāpuma pakāpenisko raksturu. Tomēr no šī apsvēruma nevarot izdarīt secinājumu, ka Komisija ir pilnā mērā ņēmusi vērā *TP* īstenoto darbību mainīgo intensitāti un ilgumu katrā no piekļuves *TP* tīklam procesa stadijā. Tādēļ ar iepriekš 120.–123. punktā rezumētajiem argumentiem prasītājs norāda uz kļūdām, kādas esot pieļāvuši Komisija, aprēķinādama tās rīcības ilgumu un intensitāti. Šo detalizēto argumentu pārbaude ļautu veikt pareizu novērtējumu par *TP* izdarītā pārkāpuma smagumu.
- 141 Šajā ziņā no apstrīdētā lēmuma 907. apsvēruma, to lasot kopsakarā ar 1258. zemsvītras piezīmi, izriet, ka, pārbaudīdama *TP* pārņemto dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas smagumu, Komisija pareizi ir ņēmusi vērā dažādo *TP* veikto darbību ilgumu un intensitāti, kuras, kopā ņemtas, rada šī pārkāpuma veidojošos elementus. Komisija ir tieši norādījusi, ka *TP* pārkāpjošās rīcības elementi nav notikuši vienlaikus.

- 142 Šo secinājumu apstiprina apstrīdētā lēmuma pārbaude kopumā. Šajā lēmumā Komisija ir norādījusi uz vairākiem konkrētiem uzlabojumiem *TP* rīcībā un tā ir precizējusi laikposmus, kas ir īsāki par pārkāpuma laikposmu, kuru laikā *TP* veica īpašas darbības (it īpaši skat. apstrīdētā lēmuma 383., 409., 437., 450., 462., 508., 510. un 515. apsvērumu).
- 143 Turklāt pretēji tam, ko apgalvo prasītājs prasības pieteikumā, apstrīdētā lēmuma 903. apsvērumu nevar interpretēt tā, ka tas nozīmē, ka Komisija ir atteikusies ņemt vērā faktu, ka *TP* izdarītā pārkāpuma dažādo veidojošo elementu ilgums un tā intensitāte laika gaitā ir bijusi atšķirīga. Šajā apsvērumā Komisija ir aprobežojusies vienīgi ar konstatējumu, ka pastāvēja būtiska atšķirība starp *TP* pārmestā pārkāpuma apstākļiem un *Intel* pārmestā pārkāpuma apstākļiem, proti, ar faktu, ka, neraugoties uz izmaiņām, *TP* pārkāpjošajai rīcībai bija ilgstošs raksturs un tā izpaudās visā pārkāpuma laikposmā, turpretī *Intel* pārmestā rīcība ievērojami koncentrējās noteiktā laikposmā, kas bija vērā ņemami īsāks, nekā viss pārkāpuma laikposms.
- 144 Ņemot vērā iepriekš minēto, nevar apgalvot, ka, novērtējot *TP* izdarītā pārkāpuma smagumu, Komisija ir atteikusies ņemt vērā faktu, ka *TP* izdarītā pārkāpuma dažādo veidojošo elementu ilgums un tā intensitāte laika gaitā ir bijusi atšķirīga.
- 145 Turklāt no tālāk veiktās prasītāja argumentu pārbaudes pēc būtības nevar izdarīt secinājumu, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un novērtējumā, nelemdama par *TP* izdarītā pārkāpuma smagumu.
- 146 Šajā ziņā iesākumā ir jānorāda, pirmām kārtām, ka ar šiem argumentiem prasītājs neapstrīd pārkāpuma kā tāda pastāvēšanu, ne arī tā ilgumu, kā tas ir konstatēts apstrīdētajā lēmumā, proti, laikposmā no 2005. gada 3. augusta līdz 2009. gada 22. oktobrim. Prasītājs neapstrīd arī *TP* pārmestās dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas kvalifikāciju par vienotu un turpinātu pārkāpumu, ne arī to, ka pastāvēja stratēģija ar mērķi ierobežot konkurenci visās piekļuves *TP* tīklam stadijās.
- 147 Otrām kārtām, ir jānorāda kā pamatoti ar acīmredzami kļūdainu apstrīdētā lēmuma interpretāciju tie argumenti, ar kuriem prasītājs apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, apgalvodama, ka dažādo *TP* pārmestā pārkāpuma veidojošo elementu ilgums bija vienāds ar pārkāpuma ilgumu. Šiem argumentiem runā pretī apstrīdētajā lēmumā ietvertie Komisijas apsvērumi, kas ir minēti iepriekš 138., 139. un 142. punktā.
- 148 Pirmkārt, attiecībā uz AO izteikto priekšlikumu ar nesamērīgiem nosacījumiem nolīgumos attiecībā uz piekļuvi *BSA* un *LLU* produktiem iesākumā ir jānorāda, ka prasītāja procesuālajos rakstos ietvertie argumenti attiecas uz vairāk nekā trīsdesmit līgumiskajiem noteikumiem, kuri esot tikuši grozīti vai dzēsti no *TP* līgumiem par *BSA* un *LLU* veida piekļuvi. Prasītājs tādējādi ir iesniedzis precīzu aprēķinu par laikposmiem, kuros šie noteikumi esot grozīti vai dzēsti. Tomēr, ņemot vērā līgumu par vairumtirdzniecības piekļuvi platjoslas produktiem sarežģīto raksturu, *TP* nesamērīgo nosacījumu piedāvājumu tā līgumos smagumu un negatīvās sekas, šie noteikumi ir jānovērtē kopumā, nevis ņemot katru no šiem noteikumiem atsevišķi.
- 149 Tālāk ir jākonstatē, ka ar saviem argumentiem prasītājs vienīgi atzīst, ka *TP* piedāvāja AO līgumus, kuri bija pretrunā daudziem *BSA* un *LLU* standartpiedāvājumu nosacījumiem, sākot ar attiecīgi 2006. gada maiju un 2006. gada jūniju līdz attiecīgi 2008. gada beigām un 2009. gada februārim. Fakts, ka šī prakse esot uzsākta pēc pārkāpuma laikposma sākuma un ka tā esot pārtraukta pirms tā beigām, nevar samazināt *TP* pārkāpjošās rīcības smagumu. Lai arī prasītāja apgalvo ka *BSA* standartpiedāvājumu nosacījumu neievērošana sākās tikai 2006. gada maijā, tā neapstrīd faktu, ka šī standartpiedāvājuma pieņemšana tika vairākus mēnešus novēlota *TP* atteikuma dēļ, kas kvalificējams par tam uzliktā regulatīvā pienākuma iesniegt *UKE* standartpiedāvājuma projektu pārkāpumu (skat. iepriekš 14. un 126. punktu). Attiecībā uz šī pārkāpuma elementa beigām Komisija pareizi norāda, ka fakts, ka *TP*

pārtrauca piedāvāt nesamērīgos noteikumus savos līgumos, nenozīmēja, ka tas ir dzēsis šādus noteikumus no spēkā esošajiem līgumiem. Nesamērīgie noteikumi tād varēja turpināt tikt piemēroti par sliktu AO.

- 150 Visbeidzot, šo pārkāpuma elementu nevar izskatīt atrauti no apstākļiem, kurus prasītājs nav apstrīdējis, proti, no fakta, ka pārkāpuma laikposma sākotnējā stadijā, sarunu ar AO par līgumiem laikā, *TP* piemēroja prakses, kuru mērķis bija atrunāt no piekļuves tā tīklam, tostarp ar dažādām novilcināšanas taktikām, kuru mērķis bija kavēt sarunas par līgumiem un par stratēģiju, cik vien iespējams apgrūtinot AO vispārējās informācijas iegūšanu par *TP* tīklu. Šis konstatējums ir balstīts uz Komisijas secinājumu, atbilstoši kuram AO atvēlētais apjoms, par kuru varēja vest sarunas, bija pavisam ierobežots, līdz ar to AO bija vai nu spiestas piekrist *TP* piedāvātajiem nosacījumiem, kaut arī tie bija pretrunā atbilstošajiem standartpiedāvājumiem, vai arī uzsākt tiesvedības *UKE*, lai piespiestu *TP* ievērot tam noteiktos regulatīvos pienākumus, vai arī nolemt neienākt tirgū (apstrīdētā lēmuma 305., 314. un 716. apsvērums).
- 151 Otrkārt, attiecībā uz fiziskās piekļuves *TP* tīklam ierobežojumu vispirms ir jānorāda, ka dažu *TP* īstenoto prakšu īsākais ilgums par pārkāpuma ilgumu, vai fakts, ka šīs prakses pakāpeniski saruka visā šajā laikposmā, nepierāda, ka pārkāpums bija mazāk smags un ka *TP* uzliktais naudas sods bija nesamērīgs. Kā norāda Komisija, dažādās *TP* prakses, kuras tas piemēroja piekļuves savam tīklam vēlākajās stadijās, bija viena otru papildinošas. Turklāt attiecībā uz AO pasūtījumu noraidījumu tehnisku vai formālu iemeslu dēļ Komisija ir tieši atzinusi, it īpaši apstrīdētā lēmuma 383. un 409. apsvērumā, situācijas uzlabošanos, un argumenti, uz kuriem atsaucas prasītājs, neļauj uzskatīt, ka Komisija, noteikdama naudas soda apmēru, nebija ņēmusi vērā šo uzlabojumu. Tālāk, pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, pārāk augsto ieguldījumu saistībā ar *LLU* veida piekļuvi izmaksu aplēses jautājums neattiecas uz vienu vienīgu gadījumu. Par šo problēmu ziņoja divi AO, un uz to savā 2008. gadā veiktās pārbaudes protokolā norādīja *UKE*. Komisija šajā ziņā turklāt norāda, ka, ciktāl šajā laikposmā (2008. gadā) bija maz tādu operatoru, kam bija *LLU* veida piekļuve, trīs minētajiem piemēriem ir ievērojama nozīme un tos nevar uzskatīt par pārspilētiem. Visbeidzot, pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, Komisijas savākie pierādījumu elementi, tostarp *UKE* 2007. gadā veiktās pārbaudes protokols, kā arī AO paziņojumi, juridiski pietiekami apstiprina, ka *TP* novēloja pasūtījumu izpildi PPM izbūvei vai pārveidošanai.
- 152 Treškārt, attiecībā uz ierobežoto piekļuvi abonentlīnijām prasītājs neapstrīd Komisijas apsvērumus attiecībā uz pasūtījumu noraidīšanu formālu un tehnisku iemeslu dēļ. Tas vienīgi norāda, ka sarežģījumi *WLR* (platjoslas) līniju pieejamībai *BSA* veida piekļuvei beidzās 2007. gada oktobrī un ka sarežģījumi saistībā ar nokavējumiem pasūtījumu izpildē saistībā ar *BSA* un *LLU* veida piekļuvi radās vienīgi 2007. gadā un 2008. gada sākumā. Taču, pirmām kārtām, tas neietekmē Komisijas secinājumu, atbilstoši kuram *TP* īstenoja prakses, kuru mērķis bija ierobežot AO piekļuvi abonentlīnijām, un šīs prakses bija sevišķi apgrūtināšas AO, jo tās ietekmēja to tiešās attiecības ar galalietotājiem. Otrām kārtām, Komisija, tostarp apstrīdētā lēmuma 508. un 510. apsvērumā, ir tieši atzinusi faktu, ka prasītāja minētie pārkāpuma elementi bija ierobežoti laikā, un nekas neļauj uzskatīt, ka Komisija to nav ņēmusi vērā, noteikdama naudas soda apmēru.
- 153 Ceturtkārt, attiecībā uz prasītāja argumentiem saistībā ar atteikumu sniegt precīzu un uzticamu vispārējo informāciju AO – arī tie nav tādi, ar kuriem var pārliecināt, ka Komisija ir pārspilējusi pārkāpuma smagumu, noteikdama *TP* uzlikto naudas sodu.
- 154 Iesākumā ir jānorāda, ka prasītājs neapstrīd apstrīdētajā lēmumā ietvertos apgalvojumus, saskaņā ar kuriem bija tehniski iespējams nodrošināt piekļuvi vispārējai informācijai, kas ir precīzāka un uzticamāka, un ka *PTK* – *TP* meitasuzņēmums – varēja saņemt šādu piekļuvi. Prasītājs neapstrīd arī to, ka vispārējās informācijas kvalitāte bija vissliktākā pirmajā pārkāpuma laikposma stadijā, proti, 2005. un 2006. gadā. Tas ir tieši šajā laikā, kad, kumulējot ar citām *TP* sarunu ar AO laikā piemērotajām novilcināšanas praksēm, šī prakse nodarīja lielāko kaitējumu AO, ciktāl šī prakse tiem neļāva plānot un īstenot savas komercprakses. Tālāk, neskatoties uz vispārējās informācijas kvalitātes

uzlabošanas, ko turklāt Komisija ir atzinusi (apstrīdētā lēmuma 528. apsvērum), apstrīdētajā lēmumā ir konstatēti gadījumi, kas ir dokumentēti ar AO paziņojumiem, kuros ir paziņota neprecīza un pretrunīga vispārējā informācija, un tas notika vēl 2008. un 2009. gadā. Tāpat, neraugoties uz *TP* ieviestajām iniciatīvām, sarežģījumi, lai nodotu lietošanā IT saskarni, kas ļauj piekļūt datubāzēm, kurās uzglabājas vispārēja informācija, turpinājās līdz 2010. gadam. Visbeidzot, pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, Komisija nav pārspilējusi to sarežģījumu nozīmi, kas ir saistīti ar datu formātu. Pirmkārt, tā ir norādījusi, ka šie sarežģījumi “dažreiz” parādījās (apstrīdētā lēmuma 529. apsvērum). Otrkārt, šie sarežģījumi, tos novērtējot kontekstā ar vispārējo *TP* nodotās informācijas slikto kvalitāti, ir piemērs *TP* vispārējai attieksmei pret AO.

155 Turklāt Komisija apstrīdētajā lēmumā ir atzinusi, ka *TP* ir īstenojusi iniciatīvas, kas ir ļāvušas uzlabot informācijas kvalitāti, tostarp 2009. gada laikā. Tomēr nekas neliecina par to, ka Komisija nav ņēmusi vērā šo uzlabošanas, nosakot naudas soda apmēru.

156 Ņemot vērā iepriekš minēto, Vispārējā tiesa uzskata, ka Komisijas sniegtajā atbildē apstrīdētā lēmuma 903. un 907. apsvērumā uz *TP* argumentiem attiecībā uz noteiktu tā prakšu ilgumu un intensitāti, kuras tas ir ieviesis, pārkāpjot regulatīvo regulējumu, un kuras Komisija ir apkopojusi piecos dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas kvalifikāciju veidojošos elementos – argumenti, kurus prasītājs būtībā atkārtoti saistībā ar šo daļu –, nav pieļauta nekāda kļūda tiesību piemērošanā un vērtējumā. Pretēji tam, ko apgalvo prasītājs, veids, kā Komisija ir ņēmusi vērā dažādo tam pārņemto pret konkurenci vērsto darbību ilgumu un intensitāti, nevar tikt atzīts par tādu, kas ir pretrunā samērīguma principam.

157 No tā izriet, ka šī pamata pirmā daļa ir jānoraida.

– Par otro daļu attiecībā uz kļūdām, kas ir pieļautas Komisijas secinājumos par pārkāpuma ietekmi uz attiecīgajiem tirgiem

158 Ar otro daļu prasītājs, ko atbalsta *PIIT*, apgalvo, pirmkārt, ka Komisijas veiktais novērtējums par pārkāpuma veidu un smagumu ir pamatots it īpaši ar secinājumu, atbilstoši kuram *TP* rīcība ir atstājusi faktiskas sekas attiecīgajos tirgos. Saskaņā ar judikatūru, it īpaši 2010. gada 8. decembra spriedumu *Deltafina/Komisija* (T-29/05, Krājums, EU:T:2010:355, 248. punkts), šādā gadījumā Komisijai esot pienākums sniegt konkrētas norādes, ticamas un pietiekamas, kas ļauj novērtēt faktisko ietekmi, kura pārkāpumam varēja būt attiecībā uz konkurenci noteiktajā tirgū. Apstrīdētajā lēmumā tā vietā, lai izvērtētu faktisko *TP* rīcības ietekmi tirgū, Komisija esot aprobežojusies vienīgi ar iespējamās ietekmes izvērtējumu.

159 Otrkārt, prasītājs un *PIIT* apgalvo, ka novērtējums par *TP* rīcības iespējamām sekām attiecīgajos tirgos ir kļūdainš. Komisijas secinājumi esot pārspilēti, un tajos neesot ņemti vērā nozīmīgi faktori prasītāja rīcības ietekmes novērtējumam.

160 Komisija, pirmkārt, apstrīd, ka tā savu novērtējumu par pārkāpuma smagumu esot pamatojusi ar konstatējumu, ka *TP* praksēm esot bijusi konkrēta negatīva ietekme uz attiecīgajiem tirgiem. Otrkārt, tā atspēko prasītāja un *PIIT* argumentus, saskaņā ar kuriem tā esot pieļāvusi kļūdas vērtējumā par iespējamo pārkāpuma ietekmi. Līdz ar to tā lūdz noraidīt šī pamata otro daļu.

161 Šajā ziņā, pirmām kārtām, ir jānorāda, ka prasītāja argumenti balstās uz pieņēmumu, atbilstoši kuram ar iepriekš 158. punktā minēto spriedumu *Deltafina/Komisija* (EU:T:2010:355, 248. punkts) paredzētais noteikums saistībā ar pamatnostādņu piemērošanu naudas soda aprēķināšanai, kas noteikts, pamatojoties uz Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTK] 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā – “1998. gada pamatnostādnes”), ir piemērojams attiecībā uz 2006. gada pamatnostādņēm.

- 162 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar 1998. gada pamatnostādņu 1.A punktu Komisijai, novērtējot pārkāpuma smagumu, ir jāņem vērā tostarp tā “faktisk[ā] ietekm[e] uz tirgu gadījumos, kad to iespējams aprēķināt”. Iepriekš 158. punktā minētajā spriedumā *Deltafina*/Komisija (EU:T:2010:355, 248. punkts) un arī iepriekš 65. punktā minētajā spriedumā *Prym* un *Prym Consumer*/Komisija (EU:C:2009:505, 81. un 82. punkts) Savienības tiesa lēma, ka pārkāpuma konkrēta ietekme uz tirgu principā ir vienīgais neobligātais novērtējuma elements par pārkāpuma smagumu, kas var ļaut Komisijai, ja šis elements pastāv, palielināt sākotnējo naudas soda apmēru virs minimālā apmēra. Tomēr saskaņā ar Tiesas nolemto, ja Komisija uzskata par lietderīgu naudas soda aprēķinam ņemt vērā šo neobligāto elementu, tā nevar aprobežoties ar parastu prezumpciju, bet tai ir jāsniedz konkrētas norādes, ticamas un pietiekamas, kas ļauj novērtēt faktisko ietekmi, kura pārkāpumam varēja būt attiecībā uz konkurenci noteiktajā tirgū.
- 163 Komisijas piemērotajās 2006. gada pamatnostādnēs attiecībā uz šajā lietā noteiktā naudas soda aprēķinu vairs nebija paredzēts ņemt vērā “faktisko ietekmi uz tirgu gadījumos, kad to iespējams aprēķināt”, veicot novērtējumu par konkrēta pārkāpuma smagumu. Saskaņā ar šo pamatnostādņu 22. punktu ir noteikts, ka, lai izlemtu, vai konkrētajā gadījumā pārdošanas apjoma daļai jāatrodas 30 % diapazona augšā vai lejā, Komisija ņem vērā vairākus faktorus, piemēram, pārkāpuma veidu, visu attiecīgo dalībnieku kopējo tirgus daļu, pārkāpuma izdarīšanas ģeogrāfisko teritoriju un to, vai pārkāpums jau ir īstenots vai vēl ne. No tā izriet, ka parasti Komisijai nav pienākuma ņemt vērā pārkāpuma faktisko ietekmi uz tirgu, kad tā nosaka pārdošanas apjoma daļu, kuru nosaka atkarībā no smaguma. Tomēr, tā kā 2006. gada pamatnostādņu 22. punktā uzskaitīto faktoru saraksts nav izsmēļošs, Komisija var, ja tā uzskata par lietderīgu, ņemt vērā pārkāpuma faktisko ietekmi uz tirgu, lai palielinātu šo daļu. Šādā gadījumā ir jāuzskata, ka iepriekšējā punktā minētā judikatūra ir piemērojama arī attiecībā uz 2006. gada pamatnostādņēm, līdz ar to Komisijai ir jāsniedz konkrētas norādes, ticamas un pietiekamas, kas ļauj novērtēt faktisko ietekmi, kura pārkāpumam varēja būt attiecībā uz konkurenci noteiktajā tirgū.
- 164 Otrām kārtām, ir jānorāda, ka šajā pirmā pamata daļā ir ietverti divu sadaļu argumenti, no kurām pirmā ir par pienākuma nenorādīšanu. Ar šiem argumentiem prasītājs un *PIIT* apgalvo, ka Komisija ir balstījusi savu novērtējumu par pārkāpuma smagumu uz faktisko negatīvo ietekmi, kāda ir bijusi *TP* pārmestajam pārkāpumam uz konkurenci un patērētājiem. Tie apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija ir vienīgi pārbaudījusi iespējamo šī pārkāpuma ietekmi un tāpat tā nav norādījusi pietiekamu pamatojumu atbilstoši iepriekš 158. punktā minētajam spriedumam *Deltafina*/Komisija (EU:T:2010:355, 248. punkts) par faktiskas ietekmes pastāvēšanu. Ar argumentiem, kas ir sagrupēti otrajā sadaļā, prasītājs un *PIIT* vēlas pierādīt kļūdas, kuras Komisija esot pieļāvusi novērtējumā par pārkāpuma iespējamo ietekmi.
- 165 Pirmkārt, attiecībā uz pirmajā sadaļā ietilpstošajiem argumentiem ir jāatgādina, ka Savienības iestāžu aktu pamatojums, kas prasīts LESD 296. pantā, ir jāizvērtē, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus, tostarp akta saturu, izvirzīto pamatu būtību un akta adresātu vai citu personu, kuras šis akts skar tieši un individuāli, iespējamās intereses saņemt paskaidrojumus (spriedums, 2014. gada 25. jūnijs, *Nexans* un *Nexans France*/Komisija, C-37/13 P, Krājums, EU:C:2014:2030, 31. un 32. punkts).
- 166 Šajā lietā ir jānorāda, ka Komisijas veiktais novērtējums par pārkāpuma smagumu apstrīdētā lēmuma 899.–908. apsvērumā ir iedalīts četrās daļās, trīs pirmās daļas attiecas uz pārkāpuma veidu un pārkāpuma ģeogrāfisko izplatību un ceturtā daļa ir kopsavilkums. Apstrīdētā lēmuma 906. apsvērumā, kas ir ietverts šajā kopsavilkumā, Komisija ir norādījusi, ka, nosakot pārdošanas apjoma daļu, kura bija jākonstatē naudas soda pamatsummas noteikšanai, tā ņēma vērā tostarp pārkāpuma veidu, tā ģeogrāfisko izplatību, tirgus daļas, kā arī faktu, ka šis pārkāpums tika īstenots.
- 167 Prasītāja apstrīdētais fragments atrodas apstrīdētā lēmuma 902. apsvērumā, kas ir ietverts daļā par pārkāpuma veida novērtējumu. Šajā daļā Komisija iesākumā ir norādījusi, ka par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas izpaužas kā atteikums sniegt pakalpojumu, ko pārmet *TP*, viņa pati un Savienības tiesas ir vairākkārt piemērojušas sodu (apstrīdētā lēmuma 899. apsvēruma). Tā norādīja, ka

attiecīgo produktu tirgiem bija liela ekonomiska nozīme un ka tiem bija noteicošā loma informācijas sabiedrības izveidošanā, jo platjoslas pieslēgumi ir faktors, no kā ir atkarīga dažādu digitālo pakalpojumu sniegšana gala lietotājiem (900. apsvēruma). Komisija turklāt ir ņēmusi vērā faktu, ka *TP* bija vienīgais valsts telefonu sakaru tīkla īpašnieks un ka tādēļ AO, kas vēlējās sniegt pakalpojumus, izmantojot *DSL* tehnoloģiju, bija no viņa pilnīgi atkarīgi (901. apsvēruma).

168 Visbeidzot 902. apsvērumā Komisija ir norādījusi šādi:

“Tāpat, kā tas ir ticis aprakstīts VIII.1 [punktā], *TP* rīcība ir pieskaitāma pie tādām pārkāpjošām rīcībām, kuru mērķis ir novērst konkurenci mazumtirdzniecībā vai vismaz novēlot jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu vai pārmaiņas šajā tirgū. Turklāt, kā ir norādīts 892. apsvērumā, *TP* apzinājās, ka tās rīcība ir prettiesiska. Tam ir negatīva ietekme uz konkurenci un patērētājiem, kuri cieš no cenu celšanās un no izvēles un inovatīvu produktu skaita samazināšanās.”

169 Komisijas norādītais pamatojums apstrīdētā lēmuma 899.–906. apsvērumā neļauj šaubīties par to, kādi bija elementi, uz kuriem Komisija ir pamatojusi savu novērtējumu par pārkāpuma smagumu, un tie ir šādi: pārkāpuma veids, tā ģeogrāfiskā izplatība, attiecīgās *TP* rīcībā esošās tirgus daļas un šī uzņēmuma veiktā pārkāpuma īstenošana. Pretēji tam, ko apgalvo prasītājs un *PIIT*, Komisija apstrīdētā lēmuma 902. apsvērumā nav apgalvojusi un no šī apsvēruma to nevienā brīdī nevar izsecināt, to lasot kopsakarā ar visu pamatojumu attiecībā uz pārkāpuma smagumu, ka tā ir ņēmusi vērā pārkāpuma faktisko ietekmi uz tirgu un patērētājiem, atkarībā no šī smaguma nosakot pārdošanas apjoma daļu, kura bija jākonstatē naudas soda pamatsummas noteikšanai. Konkrētāk, teikumu, uz ko atsauca prasītājs, nevar interpretēt citādi kā tā, ka, ka tas vispārēji un abstrakti attiecas uz pārkāpuma veidu un faktu, ka, ciktāl tas bija apzināti izdarīts un ciktāl tā mērķis bija novērst konkurenci mazumtirdzniecībā vai aizkavēt šī tirgus pārmaiņas, šis pārkāpums varēja negatīvi ietekmēt konkurenci un patērētājus.

170 Šajā ziņā vēl ir jāpiebilst, ka attiecīgā apsvēruma pirmajā un otrajā teikumā izdarītos konstatējumus attiecībā uz konkurences novēršanu mazumtirdzniecībā un pārkāpuma apzināti izdarīto raksturu apstiprina atsauces, pirmkārt, uz apstrīdētā lēmuma VIII.1 punktu, kurā Komisija apraksta *TP* stratēģiju, kuras mērķis ir ierobežot konkurenci visās AO piekļuves *TP* tīklam stadijās, un, otrkārt, apstrīdētā lēmuma 892. apsvērumu, kurā tā ir pamatojusi savu secinājumu par to, ka minētais pārkāpums ir ticis izdarīts apzināti. Turpretī 902. apsvēruma pēdējā teikumā nav ietverta neviena atsauce uz apstrīdētā lēmuma X.4.4 punktu, kurā Komisija ir sniegusi savus apsvērumus par pārkāpuma iespējamo ietekmi.

171 No tā izriet, ka Komisija novērtējumā par pārkāpuma smagumu nav ņēmusi vērā faktisko *TP* izdarītā pārkāpuma ietekmi attiecīgajos tirgos un pat ne šī pārkāpuma iespējamo ietekmi, ko tā ir apskatījusi apstrīdētā lēmuma X.4.4 punktā. Saskaņā ar iepriekš 162. punktā minēto judikatūru, ja Komisija nav ņēmusi vērā pārkāpuma faktisko ietekmi, veicot novērtējumu par tā smagumu, tai nav pienākuma to pierādīt.

172 Prasītāja arguments par pamatojuma nenorādīšanu attiecībā uz pierādījumiem par pārkāpuma faktisko ietekmi tā smaguma novērtējuma vajadzībām tātad ir jānoraida kā nepamatots.

173 Otrkārt, attiecībā uz otrajā sadaļā sagrupētajiem argumentiem, ar kuriem prasītājs un *PIIT* vēlas pierādīt Komisijas pieļautās kļūdas novērtējumā par pārkāpuma iespējamo ietekmi, tie ir jāuzskata par neefektīviem. Ciktāl Komisija nav ņēmusi vērā pārkāpuma iespējamo ietekmi, veicot novērtējumu par tā smagumu, ko tā izmantoja, lai noteiktu pārdošanas apjoma daļu, kura bija jākonstatē naudas soda pamatsummas noteikšanai, tad iespējamām kļūdām novērtējumā par pārkāpuma iespējamo ietekmi nevar būt ietekme uz šo pamatsummu.

174 Tātad ir jānoraida kā neefektīvi argumenti, ar kuriem prasītājs un *PIIT* vēlas pierādīt, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdas novērtējumā par pārkāpuma iespējamo ietekmi.

- 175 No tā izriet, ka šī pamata otrā daļa ir jānoraida.
- 176 Turklāt, lai novērtētu naudas soda pamatsummu atbilstoši samērīguma principam, ir jāatgādina, pirmkārt, ka no Tiesas judikatūras izriet, ka naudas soda apmērs ir atkarīgs ne tikai no pret konkurenci vērsto darbību ilguma, to skaita un intensitātes, bet arī no pārkāpuma veida, skartā tirgus lieluma un ekonomiskajai sabiedriskajai kārtībai nodarītā kaitējuma, kā arī atbildīgo uzņēmumu relatīvā nozīmīguma un tirgus daļām (šajā ziņā skat. spriedumu *KME Germany u.c./Komisija*, minēts 111. punktā, EU:C:2011:810, 96. un 97. punkts un tajos minētā judikatūra). Otrkārt, naudas soda apmērā ir jābūt arī ņemtiem vērā tādiem elementiem kā naudas soda preventīvā iedarbība, uzņēmuma darbības un risks, kādu pārkāpums rada Savienības mērķiem. Treškārt, uzņēmumam uzliktajam naudas sodam par konkurences tiesību normu pārkāpumu ir jābūt samērīgam ar pārkāpumu, to novērtējot kopumā (šajā ziņā skat. spriedumu *Transcatlab/Komisija*, minēts 109. punktā, EU:T:2011:562, 189. punkts).
- 177 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dominējošā stāvoklī esošam uzņēmumam ir īpaša atbildība ar savu rīcību neapdraudēt efektīvu un neizkropļotu konkurenci iekšējā tirgū. Ja dominējošais stāvoklis ir izveidojies no agrāka likumīga monopola, šis apstāklis ir jāņem vērā (spriedums, 2012. gada 27. marts, *Post Danmark*, C-209/10, Krājums, EU:C:2012:172, 23. punkts).
- 178 Ņemot vērā iepriekš minēto judikatūru, Vispārējā tiesa uzskata, ka, šajā lietā veicot novērtējumu par naudas soda samērīgumu un, precīzāk, par naudas soda pamatsummas samērīgo raksturu, ir būtiski ņemt vērā, pirmkārt, faktu, ka prasītājs atradās dominējošā stāvoklī, kura izcelsme bija iepriekšējais likumīgais monopols gan vairumtirdzniecības platjoslas piekļuvei *LLU* un *BSA* veidā, kur tas bija vienīgais pakalpojumu sniedzējs, gan mazumtirdzniecībā.
- 179 Otrkārt, kā izriet no 125.–136. un 146.–157. punkta iepriekš un kaut arī dažas no *TP* pārmestajām pret konkurenci vērstajām rīcībām bija īsākas par visu *TP* izdarītā pārkāpuma laikposmu, *TP* pārkāpums, kura pastāvēšana pati par sevi netiek apstrīdēta, izpaudās kā daudzkārtēji, acīmredzami, pastāvīgi un apzināti reglamentējošo noteikumu pārkāpumi, kuros *TP* kā operatoram ar būtisku ietekmi tirgū bija uzlikts pienākums piešķirt AO neierobežotu piekļuvi savām vietējām sakaru līnijām un saistītajiem pakalpojumiem uz pārredzamiem, godīgiem un nediskriminējošiem nosacījumiem.
- 180 Treškārt, ir acīmredzams, ka *TP* apzinājās savas rīcības prettiesisko raksturu gan attiecībā pret reglamentējošiem noteikumiem, jo pret to tika uzsākta tiesvedība un tam piemēroja sodu ar valsts regulatīvās iestādes lēmumiem, kurus apstiprināja ar galīgiem valsts tiesu nolēmumiem, gan saistībā ar konkurences tiesībām, jo šīs prakses tika piemērotas ar mērķi traucēt vai aizkavēt jaunpienācēju ienākšanu attiecīgo produktu tirgos.
- 181 Ceturtkārt, ir jākonstatē, ka produktu, kurus skāra *TP* pārkāpjošās prakses, kuru izmēri ir ievērojami, tirgi, ciktāl to izplatība bija visa vienas no lielākajām Savienības dalībvalstīm teritorija, ir tirgi ar lielu nozīmi gan no ekonomiskā, gan no sociālā skatupunkta, jo piekļuve platjoslas internetam ir informācijas sabiedrības attīstības priekšnoteikums.
- 182 No apstrīdētā lēmuma 899.–902., 904. un 905. apsvēruma izriet, ka Komisija ir ņēmusi vērā šos elementus novērtējumā par pārkāpuma smagumu. Šajos apsvērumos Komisija iesākumā ir norādījusi, ka par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas izpaužas kā atteikums sniegt pakalpojumu, ko pārmet *TP*, viņa pati un Savienības tiesas ir vairākkārt piemērojušas sodu. Tā norādīja, ka attiecīgo produktu tirgiem bija liela ekonomiska nozīme un ka tiem bija noteicošā loma informācijas sabiedrības izveidošanā. Komisija turklāt ir ņēmusi vērā faktu, ka *TP* bija vienīgais valsts telefonu sakaru tīkla īpašnieks un ka tādēļ AO, kas vēlējas sniegt pakalpojumus, izmantojot *DSL* tehnoloģiju, bija pilnīgi atkarīgi no *TP*. Turklāt ir ticis uzsvērts, ka *TP* rīcības mērķis bija novērst konkurenci mazumtirdzniecībā vai vismaz aizkavēt jaunpienācēju ienākšanu vai šī tirgus pārmaiņas, ka šī rīcība bija apzināta un ka tai bija negatīva ietekme uz konkurenci un patērētājiem (apstrīdētā lēmuma 899.–902. apsvērums). Visbeidzot, Komisija ir ņēmusi vērā faktu, ka visā pārkāpuma laikposmā *TP*

atradās dominējošā stāvoklī ne tikai vairumtirdzniecības tirgū, kurā tam bija monopols, bet arī mazumtirdzniecības tirgos, kur tā tirgus daļas mainījās starp 57 % un 46 %, tās izsakot ieņēmumos. Komisija šajā ziņā ir norādījusi, ka starpība starp *TP* un *AO* tirgus daļām – *AO* piederot nākamajai lielākajai tirgus daļai aiz *TP* – bija ievērojama. Attiecībā uz konkrētā tirgus ģeogrāfisko izplatību Komisija ir norādījusi, ka *TP* izdarītā pārkāpuma izplatība bija visa Polijas teritorija (apstrīdētā lēmuma 904. un 905. apsvērumi).

183 Šie elementi, kurus prasītājs neapstrīd, ir pietiekami, lai uzskatītu, ka *TP* pārmestā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana bija smags pārkāpums.

184 Turklāt ir jāatgādina, ka saistībā ar 1998. gada pamatnostādņu piemērošanu, kurās bija paredzēts nošķirt ļoti smagus, smagus un mazāk smagus pārkāpumus, Vispārējā tiesa ir apstiprinājusi Komisijas novērtējumu, atbilstoši kuram tarifu šķēru prakses piemērošana, ko veic valsts telekomunikāciju vēsturiskais operators, bija jākvalificē kā ļoti smags pārkāpums un kā smaga rakstura dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana (spriedums, 2012. gada 29. marts, *Telefónica* un *Telefónica de España* /Komisija, T-336/07, Krājums, EU:T:2012:172, 382.–387. punkts). Jāpiebilst, ka Vispārējā tiesa apstiprināja attiecīgā pārkāpuma kvalifikāciju par “sevišķi smagu” visā attiecīgajā laikposmā, pat ja šis smagums nebija vienveidīgs visā minētajā laikposmā (spriedums, *Telefónica* un *Telefónica de España* /Komisija, minēts iepriekš, EU:T:2012:172, 417.–419. punkts).

185 Kaut arī LESD 102. panta pārkāpums, kas izpaužas kā tarifu šķēru piemērošana, ir cita veida pārkāpums nekā tas, ko izdara *TP*, proti, atteikums sniegt pakalpojumus, arī šo pēdējo pārkāpumu var uzskatīt par smagu pārkāpumu un par tādu, kura smaguma pakāpe ir sevišķa. Lietā, par kuru tika taisīts spriedums *Telefónica* un *Telefónica de España* /Komisija, minēts iepriekš 184. punktā (EU:T:2012:172), sevišķi smaga pārkāpuma kvalifikācija būtībā tika pamatota ar trīs elementiem, proti, ar faktu, ka prasītājs nevarēja nezināt par savas rīcības prettiesisko raksturu, šīs rīcības apzināto raksturu, kā arī faktu, ka vēsturiskajam operatoram bija gandrīz monopolstāvoklis platjoslas piekļuves vairumtirdzniecības tirgū un ļoti spēcīgs dominējošais stāvoklis mazumtirdzniecības tirgos. Šajā lietā ir izpildīti visi šie elementi, jo nav apstrīdēts ne *TP* rīcības prettiesiskais raksturs, ne arī tā attiecīgo tirgus daļu apmērs.

186 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Vispārējā tiesa uzskata, ka, ievērojot *TP* izdarītā pārkāpuma sevišķo smagumu, Komisija nav pārkāpusi samērīguma principu, noteikdama 10 % apmērā pārdošanas apjoma daļu, kas ir fiksēta naudas soda pamatsummas noteikšanai, kas ir uzlikts *TP* saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 19.–22. punktu.

187 Līdz ar to šis prasības pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par ceturto pamatu

188 Ceturtais pamats ir par to, ka nav ņemti vērā atbildību mīkstinošie apstākļi. Prasītājs, ko atbalsta *PIIT*, šajā ziņā apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā un novērtējumā, atsacīdamās ņemt vērā kā atbildību mīkstinošus apstākļus trīs elementus, uz kuriem atsaucās *TP* administratīvajā procesā, proti, pirmkārt, “kolosālos” ieguldījumus, kas ir veikti kopš nolīguma ar *UKE* noslēgšanas datuma, lai modernizētu Polijas fiksēto līniju infrastruktūru par labu *AO* un galalietotājiem; otrkārt, *TP* brīvprātīgi pārtraukto pārkāpumu un, treškārt, tā uzņemtās saistības.

189 Turklāt gadījumam, ja Vispārējā tiesa neuzskatītu, ka izmaiņas viņa rīcības ilgumā un intensitātē, ko tas apgalvo saistībā ar trešā pamata pirmo daļu, attaisno naudas soda pamatsummas samazinājumu, prasītājs lūdz Vispārējo tiesu tās ņemt vērā kā atbildību mīkstinošus apstākļus.

190 Komisija apstrīd prasītāja argumentus un lūdz šo pamatu noraidīt.

- 191 Prasītāja un *PIIT* argumenti ir jānovērtē atbilstoši iepriekš 110.–114. punktā minētajiem principiem.
- Par TP veiktajiem ieguldījumiem kopš nolīguma ar *UKE* noslēgšanas datuma
- 192 Attiecībā uz ieguldījumiem iekārtās prasītājs apgalvo, ka atbilstoši nolīgumam ar *UKE* tas ir apņēmis veikt divu veidu ieguldījumus, proti, pirmkārt, ieguldījumus, kas ir paredzēti, lai uzlabotu AO piekļuvi *BSA* veida piekļuves un *LLU* veida piekļuves pakalpojumiem, un, otrkārt, ieguldījumus, kas domāti, lai modernizētu Polijas fiksēto liniju infrastruktūru.
- 193 Tie ir šie pēdējie minētie ieguldījumi, kuru apjoms tiek lēsts EUR 761,4 miljonu apmērā laikposmā no 2009. gada oktobra līdz 2011. gada beigām, no kuriem gandrīz EUR 168,3 miljoni tika izlietoti 2010. gada beigās, kuri, kā apgalvo prasītājs, ir jāņem vērā kā atbildību mīkstinoši apstākļi. Šajā ziņā prasītājs apgalvo, ka šie ieguldījumi esot brīvprātīgs pasākums, kas pārsniedz pasākumus, kas nepieciešami, lai pārtrauktu Komisijas konstatēto pārkāpumu, un ka tie nāca par labu gan Polijas patērētājiem, gan AO. Tādējādi šos ieguldījumus ir jākvalificē kā *TP* izdarīto pārkāpumu kompensējošos pasākumus, kas līdzinās tiem, kurus Vispārējā tiesa ir atzinusi kā atbildību mīkstinošu apstākli savā 2009. gada 30. aprīļa spriedumā *Nintendo* un *Nintendo of Europe/Komisija* (T-13/03, Krājums, EU:T:2009:131). Šie ieguldījumi turklāt esot salīdzināmi ar Apvienotās Karalistes privātskolu izdarītajiem maksājumiem par labu izglītības ieguldījumu fondam lietā, kuru izlēma ar Apvienotās Karalistes konkurences iestādes 2006. gada 20. novembra lēmumu (lieta CA 98/05/2006 – *Independent Schools*).
- 194 Tiesas sēdē gan prasītājs, gan *PIIT* uzsvēra, ka vairāk nekā 12% no ieguldījumiem *TP* tīkla modernizācijā attiecās uz tām Polijas teritorijas daļām, kurās nav nekādas infrastruktūras, kas ļautu piekļūt fiksēto liniju internetam. Ieguldījumi šajos reģionos, sauktos arī par “baltajām zonām” (*white spots*) vai “digitālās atstumtības zonām” (*digital exclusion zones*), neinteresējot AO, tostarp tās raksturojošo ekonomisko un juridisko šķēršļu dēļ. Šajā ziņā *PIIT* atsauca uz dokumentiem, kuros ir apstiprinātas *TP* veikto ieguldījumu labvēlīgās sekas AO un gala lietotājiem, kuri ir pievienoti prasītāja prasības procesuālajiem rakstiem un *PIIT* iestāšanās rakstam.
- 195 Turklāt prasītājs apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, atsakoties uzskatīt šos ieguldījumus par atbildību mīkstinošu apstākli tādēļ, ka tie nemainot pārkāpuma būtību. Šāds atteikums patiesībā nozīmē, ka par atbildību mīkstinošiem apstākļiem var būt tikai apstākļi, kuri groza pārkāpuma būtību. Tomēr 2006. gada pamatnostādnēs par iespējamiem atbildību mīkstinošiem apstākļiem ir atzīti elementi, kuri neietekmē pārkāpuma būtību, piemēram, sadarbība ar Komisiju. Prasītājs apgalvo, ka atteikums ņemt vērā šos ieguldījumus turklāt ir pretrunā arī samērīguma principam.
- 196 Šajā ziņā ir jānorāda, ka ieguldījumi, uz kuriem atsauca prasītājs, ir saistīti ar pienākumu, kas ir formulēts nolīguma ar *UKE* 2. punkta 1. apakšpunkta k) punktā, ko ir parakstījis *UKE* priekšsēdētājs, no vienas puses, un *TP* valdes priekšsēdētājs, no otras puses. Saskaņā ar šo punktu *TP* ir apņēmusies nodrošināt infrastruktūru fiksētajai piekļuvei platjoslas internetam, ļaujot izveidot vismaz 1 200 000 jaunus pieslēgumus saskaņā ar kārtību, kas ir aprakstīta šī nolīguma pielikumos.
- 197 Pirmkārt, saskaņā ar šī nolīguma preambulas 6.–9. apsvērumu:
- “6. *UKE* priekšsēdētājs uzskata, ka *TP* neievēro regulatīvos noteikumus, kas *TP* ir uzlikti ar [tā] lēmumiem, it īpaši nediskriminēšanas pienākumu attiecībā uz piekļuvi *TP* infrastruktūrai.
7. *TP* ir uzlikts naudas sods vairākos desmitos gadījumu, tostarp par to, ka tas noteiktajos termiņos nav izpildījis nosacījumus, kuri nodrošina piekļuvi telekomunikāciju jomā; par to, ka tas nav izpildījis piedāvājumu, kur ir definēti pamatnosacījumi nolīgumiem par neierobežotu piekļuvi vietējai sakaru līnijai un saistītajām iekārtām (*RUO* piedāvājums [neierobežotas piekļuves

pamatpiedāvājums]); par to, ka tas pārkāpis lēmumu, ar kuru ir iesniegts *Bitstream Access* piedāvājums [platjoslas pakalpojumi]; par to, ka tas nav iesniedzis instrukciju attiecībā uz regulatīvās grāmatvedības vešanu un aprakstu par izmaksu aprēķinu zvanu tirgū, kuru izcelsme ir no *TP* tīkla; par to, ka tas nav izpildījis *TP* standartpiedāvājumu telekomunikāciju jomā saistībā ar tīklu pieslēgšanu (*RIO* piedāvājums [starpsavienojumu standartpiedāvājums]), un par to, ka tas nav izpaudis saistīto nolīgumu saturu telekomunikāciju jomā.

8. *UKE* priekšsēdētājs uzskata, ka regulatīvie pienākumi attiecībā uz piekļuvi telekomunikāciju tīklam, kas ir noteikti *TP*, nav ļāvuši nodrošināt efektīvu konkurenci attiecīgajos tirgos, kuros *TP* ir operators ar būtisku ietekmi, un šai efektīvās konkurences neesamībai *UKE* priekšsēdētāja ieskatā ir ilglaicīgs raksturs. Līdz ar to *UKE* priekšsēdētājs ir uzsācis darbu ar mērķi noteikt funkcionālā nošķiruma pienākumu *TP* regulatīva pasākuma veidā.

9. Lai novērstu funkcionālā nošķiruma pienākumu, *TP* uzsāka sarunas ar tirgus dalībniekiem ar mērķi noteikt sadarbības ar [AO] noteikumus, kuri, kā uzskata *TP*, ļaus izskaust *TP* pret konkurenci vērstās un diskriminējošās darbības, kas ir konstatētas attiecīgajos tirgos, kuros [šis uzņēmums] ir operators ar būtisku ietekmi.”

198 Otrkārt, saskaņā ar nolīguma ar *UKE* 2. punkta 2. apakšpunktu, kā to apgalvo *UKE* priekšsēdētājs, visu saistību, ko *TP* ir uzņēmis ar iepriekš minēto nolīgumu, tostarp 2. punkta 1. apakšpunkta k) punktā paredzēto saistību par 1 200 000 jaunu pieslēgumu izveidi, izpilde varēja novest pie svarīgāko sarežģījumu atrisinājuma, uz kuriem tas bija norādījis telekomunikāciju tirgū attiecībā uz piekļuvi telekomunikāciju tīklam un kuri ir uzskaitīti nolīguma preambulas 8. punktā, kas ir citēts iepriekš 197. punktā.

199 Ņemot vērā šos elementus, ir jākonstatē, pirmkārt, ka *TP* veiktie ieguldījumi nevar tikt uzskatīti par kompensējošiem pasākumiem, kurus var salīdzināt ar tiem, kurus ir atzinusi Komisija lietā, par kuru tika taisīts spriedums *Nintendo* un *Nintendo of Europe*/Komisija, minēts 193. punktā (EU:T:2009:131).

200 Pretēji kompensācijām, uz ko attiecās lieta, kurā tika taisīts spriedums *Nintendo* un *Nintendo of Europe* /Komisija, minēts 193. punktā (EU:T:2009:131), un kuru mērķis bija atlīdzināt zaudējumus trešajām personām, kuras bija identificētas paziņojumā par iebildumiem kā tādas, kas ir cietušas finansiālus zaudējumus apsūdzēto uzņēmumu pārkāpjošo darbību dēļ, jaunu līniju izveide un ieguldījumi, kādus tas prasīja, nebija domāti, lai attiecībā uz AO kompensētu iespējamus zaudējumus, kurus tie ir cietuši, bet gan, lai izskaustu no attiecīgajiem tirgiem, kuros *TP* rīkojās kā operators ar būtisku ietekmi, to, ko *UKE* bija definējusi kā stāvokli, “kurā [...] ilgstoši nepastāv efektīva konkurence”. Turklāt, ciktāl *TP* ieguldījumi bija paredzēti jaunu pieslēgumu izveidošanai, tie gala lietotāji un AO, kuri bija cietuši no *TP* pret konkurenci vērstajām rīcībām, nevarēja gūt labumu no šiem ieguldījumiem.

201 *TP* veiktos ieguldījumus nevar arī uzskatīt par kompensējošiem pasākumiem, kurus varētu salīdzināt ar Apvienotās Karalistes privātskolu izdarītajiem maksājumiem lietā CA 98/05/2006 – *Independent Schools*. No Apvienotās Karalistes konkurences iestādes lēmuma izriet, ka privātskolas, kurām piemēroja sodu par apmaiņu ar informāciju par iestāšanās maksām, noslēdza sava veida darījumu ar iestādi, atbilstoši kuram tām uzliktais naudas sods bija relatīvi pieticīgs. Pretizpildījumam pārkāpumu izdarījušās skolas apņēmas veikt iemaksas ieguldījumu fondā izglītībai, kas bija speciāli izveidots par labu skolniekiem, kuri apmeklēja šīs skolas tajos akadēmiskajos gados, kuros notika apmaiņa ar iestāšanās maksām. Attiecīgo skolu veiktās iemaksas minētajā ieguldījumu fondā var salīdzināt ar maksājumiem, kādi tika veikti lietā, par kuru tika taisīts spriedums *Nintendo* un *Nintendo of Europe* /Komisija, minēts 193. punktā (EU:T:2009:131). Turpretī tie nav tāda paša rakstura kā *TP* veiktie ieguldījumi, kuru mērķis nav atlīdzināt zaudējumus AO un gala lietotājiem, kuri ir cietuši no *TP* praksēm.

- 202 Otrkārt, lai arī *TP* pats brīvprātīgi ir piekritis nolīgumā ar *UKE* paredzētajām saistībām, ir jākonstatē, ka to motivē *TP* vēlme izvairīties no radikāla regulatīva pasākuma, proti, funkcionālā nošķiruma, ko bija iecerējusi kompetentā regulatīvā iestāde, lai pārtrauktu *TP* izdarītos turpinātos un atkārtotos reglamentējošo noteikumu pārkāpumus. Šajā ziņā ir jāpiebilst, ka gan no apstrīdētā lēmuma, gan no nolīguma ar *UKE*, minēts iepriekš 197. punktā, teksta izriet, ka *UKE* bija iecerējusi funkcionālo nošķirumu, jo citi pasākumi, kuri tika noteikti, lai piespiestu *TP* ievērot reglamentējošos noteikumus, tostarp vairākus lēmumus, ar kuriem *UKE* tam uzlika naudas sodus, ir izrādījušies neefektīvi (skat. apstrīdētā lēmuma 153. apsvērumu). Vēlme novērst funkcionālā nošķiruma draudus tādējādi mazina šo uzņemto saistību atbilstoši nolīgumam brīvprātīgo raksturu, uz ko atsaucas prasītājs.
- 203 Treškārt, ieguldījumi, pat ja tie ir augsti un veikti no komerciālā izdevīguma skatpunkta nepievilcīgās zonās, ir normāla uzņēmējdarbības parādība un tos veic perspektīvā saņemt atdevi. Tādējādi 1 200 000 jaunu pieslēgumu izveide nozīmēja, ka *TP* tā bija galvenokārt iespēja iegūt 1 200 000 jaunus klientus zonās, kurās AO, kuri nav tāda paša izmēra un kam nav tādu pašu resursu kā vēsturiskajam operatoram, nevarēja veikt ieguldījumus. Tātad, lai arī ieguldījumi *TP* piederošās Polijas fiksēto līniju infrastruktūras modernizācijā un attīstībā netieši nāca par labu gan gala lietotājiem, gan AO, ir jākonstatē, ka no šiem ieguldījumiem vispirmām kārtām labumu guva pats *TP*.
- 204 Ceturtkārt, visbeidzot, attiecībā uz *PIIT* argumentiem, kuri ir pamatoti ar dokumentiem, kuri ir pievienoti tā iestāšanās rakstam un prasītāja procesuālo rakstu pielikumos, uzreiz ir jānorāda to mazticamais raksturs. Tēzēm, ko izvirza *PIIT* savā iestāšanās rakstā un kuras tas tālāk paskaidroja tiesas sēdē, runā pretī to dokumentu saturs, ko tas ir pievienojis sava iestāšanās raksta pielikumā. It īpaši *UKE* 2011. gada 28. aprīļa lēmumā, kas ir pievienots iestāšanās raksta 1. pielikumā, ko *TP* nav apstrīdējis Polijas valsts tiesās, galvenokārt ir minēta *TP* rīcības negatīvā ietekme uz piekļuves platjoslas internetam Polijā tirgus attīstību, jo sevišķi pārkāpuma laikposmā. *UKE* uzsver, ka ieviestie reglamentējošie pasākumi nav devuši iecerētos rezultātus attiecībā uz vēsturiskā operatora diskriminējošās rīcības izskaušanu un vienlīdzīgas attieksmes pret visiem operatoriem ievērošanu.
- 205 Ir tiesa, ka daži dokumenti, uz kuriem atsaucas *PIIT*, apstiprina, ka gan AO, gan *UKE* ir atzinusi nolīguma ar *UKE* labvēlīgo ietekmi attiecībā uz AO un gala lietotājiem, tostarp ieguldījumu, kuri tajā ir paredzēti, dēļ. Tomēr šī labvēlīgā ietekme nav tāda, kas var attaisnot naudas soda pamatsummas samazināšanu uz atbildību mikstinošu apstākļu pamata.
- 206 Iepriekš minētā labvēlīgā ietekme tiek piedēvēta nolīgumam kā tādām, nevis ieguldījumiem, atsevišķi ņemtiem. Tādējādi iesākumā dokumentā par regulējuma stratēģiju līdz 2015. gadam, kas ir datēts ar 2012. gada novembri (iestāšanās raksta 18. pielikums), *UKE* ir atzinusi labvēlīgo ietekmi uz tirgu, kas rodas no visu *TP* uzņemto saistību saskaņā ar nolīgumu izpildes. Tāpat savā 2011. gada 20. novembra prezentācijā par nolīguma, kas noslēgts ar *TP*, ietekmi (iestāšanās raksta 23. pielikums), *UKE* ir atsaukusies uz labvēlīgo ietekmi uz AO un galalietotājiem, kas rodas no šī nolīguma kopumā. Turklāt, konstatējot, ka šis nolīgums ir nācis par labu AO un gala lietotājiem, tostarp pateicoties telekomunikāciju infrastruktūras paplašināšanai, piekļuves uzlabošanai šai infrastruktūrai, lielākai konkurencei attiecīgajā tirgū un cenu samazināšanās dēļ, *UKE* norādīja, ka tas sniedza ieguvumus arī pašam *TP*, tostarp tam ļaujot izvairīties no funkcionālā nošķiruma un potenciālajiem stridiem attiecībā uz nediskriminācijas principa pārkāpumu. Visbeidzot, savā 2010. gada maija vispārējā ziņojumā (iestāšanās raksta 3. pielikums) *Netia*, kas ir *TP* lielākais konkurents mazumtirdzniecības tirgū, atzīst, ka nolīguma noteikumiem attiecībā uz nediskriminācijas principu vajadzētu tai ļaut paātrināt jaunu abonētāliņu aktivizāciju visā *TP* tīklā. Attiecībā uz *TP* ieguldījumiem infrastruktūrā *Netia* aprobežojas vienīgi ar norādi, ka tie palielinās tirgus, kurā tas darbojas, apmērus.
- 207 Situācijas uzlabošanas attiecīgajā tirgū, kas bija izmaiņu *TP* rīcībā sekas un kas sekoja pēc nolīguma ar *UKE* parakstīšanas, ir ņēmusi vērā arī Komisija. Patiesībā Komisija nolēma izvēlēties nolīguma parakstīšanas datumu kā pārkāpuma beigu datumu.

- 208 Ņemot vērā šos apsvērumus, Komisijai nevar pārnest, ka tā nav atzinusi atbildību mikstinošu apstākļu pastāvēšanu par labu *TP* saistībā ar tā veiktajiem ieguldījumiem Polijas fiksēto līniju infrastruktūras modernizācijai. Šajā ziņā nav nozīmes noskaidrot to, vai par atbildību mikstinošiem apstākļiem var kvalificēt tikai tos elementus, kuri groza pārkāpuma raksturu, vai šādu kvalifikāciju var piemērot arī elementiem, kam nav šāda rakstura.
- 209 No tā izriet, ka atteikums atzīt, ka prasītājam var piemērot atbildību mikstinošus apstākļus saistībā ar ieguldījumiem, kas ir veikti atbilstoši nolīgumam ar *UKE*, nav ne tāds, ko var uzskatīt par 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta, ne arī samērīguma principa pārkāpumu.
- Par brīvprātīgu pārkāpuma izbeigšanu
- 210 Prasītājs, ko atbalsta *PIIT*, uzsver, ka saskaņā ar nolīgumu ar *UKE* tas ir brīvprātīgi pārtraucis pārkāpumu, un tas apgalvo, ka 2006. gada pamatnostādņu 29. punktam un samērīguma principam ir pretrunā tas, ka šis fakts nav nekādi ņemts vērā kā atbildību mikstinošs apstāklis ar pamatojumu, ka pārkāpums netika nekavējoties pārtraukts pēc Komisijas iesaistīšanās. Tas norāda šajā ziņā, ka, sākot ar 2008. gada decembri, proti, divus mēnešus pēc Komisijas veiktajām pārbaudēm *TP* telpās, kas tika organizētas no 2008. gada 23. līdz 26. septembrim, līdz pat nolīguma ar *UKE* parakstīšanai 2009. gada 22. oktobrī *TP* ir aktīvi rīkojies, lai novērstu Komisijas konstatētā pārkāpuma elementus.
- 211 Saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta pirmo ievilkumu pamatsummu var samazināt, ja Komisija konstatē tādu atbildību mikstinošu apstākļu pastāvēšanu kā faktu, ka attiecīgais uzņēmums sniedz pierādījumus, ka tas ir pārtraucis pārkāpumu pēc pirmās Komisijas iesaistīšanās.
- 212 Šajā tiesību normā būtībā ir pārņemts 1998. gada pamatnostādņu 3. punkts. Attiecībā uz minēto punktu, pirmkārt, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka tā mērķis ir veicināt to, ka uzņēmumi nekavējoties pārtrauc pret konkurenci vērsto rīcību, tiklīdz Komisija sāk izmeklēšanu par to (spriedums, 2011. gada 13. jūlijs, *Schindler Holding u.c./Komisija*, T-138/07, Krājums, EU:T:2011:362, 274. punkts).
- 213 Otrkārt, saskaņā ar judikatūru pārkāpuma izbeigšana uzreiz pēc pirmās Komisijas iesaistīšanās loģiski vairo mikstinošs apstāklis var būt tikai tad, ja pastāv iemesli uzskatīt, ka attiecīgos uzņēmumus to pret konkurenci vērstās darbības izbeigt pamudināja attiecīgās iesaistīšanās (spriedums, 2013. gada 26. septembris, *Alliance One International/Komisija*, C-679/11 P, EU:C:2013:606, 80. punkts). Citiem vārdiem, lai pārkāpuma izbeigšanu varētu atzīt par atbildību mikstinošu apstākli, ir vajadzīgs, lai pastāvētu cēloniskais sakars starp Komisijas iesaistīšanos un attiecīgā pārkāpuma izbeigšanu.
- 214 Šajā lietā iesākumā ir jākonstatē, ka *TP* neizbeidza pārkāpjošo rīcību uzreiz pēc pirmās Komisijas iesaistīšanās, proti, pēc pārbaudēm, ko Komisija, tai palīdzot Polijas konkurences uzraudzības iestādei, veica no 2008. gada 23. līdz 26. septembrim *TP* telpās Varšavā. Lai arī *TP* sāka pakāpeniski izpildīt tam noteiktos regulatīvos pienākumus, sākot no 2008. gada beigām, no apstrīdētā lēmuma 574. un 577. apsvēruma izriet, ko prasītājs nav apstrīdējis, ka AO turpināja ciest no sarežģījumiem saistībā ar piekļuvi *BSA* un *LLU* veida platjoslas produktiem, rīcības, kurā vairo *TP*, dēļ vēl labu laiku pēc nolīguma ar *UKE* parakstīšanas 2009. gada 22. oktobrī.
- 215 Tālāk, kā izriet no apstrīdētā lēmuma 78. un 567.–571. apsvēruma, kā arī no 197. punkta iepriekš, un ko prasītājs nav apstrīdējis, galvenais iemesls nolīguma ar *UKE* parakstīšanai bija izvairīties no *UKE* iecerētā funkcionālā nošķiruma pastāvīgo regulatīvo pienākumu attiecībā uz piekļuvi *TP* tiklam pārkāpumu dēļ. Ievērojot šo faktu, judikatūrā prasīto cēlonisko sakaru starp Komisijas pārbaudēm un pārkāpuma pārtraukšanu no *TP* puses nevar uzskatīt par pierādītu.
- 216 Visbeidzot, kā ir norādīts iepriekš 214. punktā, lai gan pēc nolīguma ar *UKE* parakstīšanas AO turpināja ciest no sarežģījumiem saistībā ar piekļuvi *BSA* un *LLU* veida platjoslas produktiem, Komisija ir atzinusi šī nolīguma nozīmi un faktu, ka tas iezīmēja pagrieziena punktu *TP* rīcībā, tai

izvēloties parakstīšanas datumu par pārkāpuma beigu datumu. Tādējādi šī nolīguma noslēgšanai bija svarīga nozīme naudas soda aprēķināšanā, jo šī iemesla dēļ tika apturēts palielinošās ietekmes koeficients, ko piemēro atkarībā no pārkāpuma ilguma.

217 Šādos apstākļos atteikumu atzīt 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta pirmajā ievilkumā paredzēto atbildību mikstinošu apstākļu piemērošanu par labu *TP* nevar uzskatīt ne par šīs tiesību normas, ne arī par samērīguma principa pārkāpumu.

– Par *TP* ierosinātajām saistībām

218 Prasītājs atgādina, ka *TP* ir izteicis ierosinājumu par saistībām un ka Komisija to ir noraidījusi. Tas apgalvo, ka, lai gan šis ierosinājums tika noraidīts, tas tomēr ir jāuzskata par faktiski sadarību 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta izpratnē. Komisijas atteikums ņemt vērā šo ierosinājumu par saistībām naudas soda aprēķināšanā esot turklāt pretrunā samērīguma principam.

219 Saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta ceturto ievilkumu naudas soda pamatsummu var samazināt, ja Komisija konstatē tādu atbildību mikstinošu apstākli kā faktu, ka attiecīgais uzņēmums faktiski sadarbojas ar Komisiju, šai sadarbībai pārsniedzot paziņojuma par “ieciētību” piemērošanas jomu un šī uzņēmuma pienākumu sadarboties.

220 Šajā ziņā atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai naudas soda apmēra samazinājums saistībā ar sadarbību administratīvās procedūras laikā ir balstīts uz apsvērumu, ka šāda sadarbība atvieglo Komisijas uzdevumu konstatēt pārkāpumu (skat. spriedumu, 2010. gada 19. maijs, *Boliden u.c./Komisija*, T-19/05, Krājums, EU:T:2010:203, 104. punkts un tajā minētā judikatūra).

221 Vienlaikus, ņemot vērā iepriekš 114. punktā minēto judikatūru, tomēr ir jāatgādina, ka Komisija saglabā zināmu rīcības brīvību, lai vispārēji novērtētu, cik lielā mērā attiecīgā gadījumā ir samazināms naudas sodu apmērs, pamatojoties uz atbildību mikstinošiem apstākļiem (spriedums, 2011. gada 16. jūnijs, *FMC Foret/Komisija*, T-191/06, Krājums, EU:T:2011:277, 333. punkts). Šī rīcības brīvība tai ir jāatzīst īpaši tad, ja ir jānovērtē uzņēmuma sadarbības lietderība procesā, kā arī apmērs, kādā šī sadarbība atvieglo tās uzdevumu konstatēt pārkāpumu.

222 Šajā lietā prasītājs apgalvo, ka pirms paziņojuma par iebildumiem pieņemšanas *TP* aicināja Komisiju apspriest ierosinājumu par saistībām, atbilstoši kuram tas tostarp piedāvāja Komisijai padarīt nolīgumu ar *ŪKE* par juridiski saistošu, sniegt vairumtirdzniecības *BSA* un *LLU* veida platjoslas pakalpojumus kā atsevišķu komercdarījumu, kas būtu paredzēts, lai ieviestu labo prakšu kodeksu, un ieviestu tam noteikto pienākumu uzraudzības sistēmu, kura būtu uzticēta neatkarīgam pilnvarotajam.

223 Tomēr, pirmkārt, Vispārējā tiesa izskata, ka *TP* ierosinātās saistības nebija tādas, kas atvieglotu Komisijai pārkāpumu konstatēšanu. Šajās saistībās bija ietverts *TP* rīcības uzlabošanās solījums un līdz ar to tās drīzāk attiecās uz pārkāpuma pārtraukšanu, par kura pastāvēšanu vairs nebija šaubu.

224 Otrkārt, Vispārējā tiesa uzskata, ka 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta ceturto ievilkumu nevar saprātīgi interpretēt tādējādi, ka tas nozīmē, ka pietiktu ar faktu vien, ka uzņēmums ierosina uzņemties saistības administratīvā procesa laikā, lai pierādītu faktisku sadarbību ar Komisiju, kura pārsniegtu saistības sadarboties un tārad garantētu šim uzņēmumam naudas soda samazinājumu. Ja tas tā būtu, uzņēmumam, kas atrodas tādā situācijā kā prasītājs, naudas soda apmēra samazināšanai pietiktu iesniegt ierosinājumus par saistībām neatkarīgi no to satura un neatkarīgi no piemērotības atvieglot Komisijas pienākumu konstatēt pārkāpumu. Šāda interpretācija ir pretrunā 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta *ratio legis*, kas ir iedrošināt uzņēmumus uzsākt ciešu un jēgpilnu sadarbību ar Komisiju.

225 Ņemot vērā iepriekš minēto, atteikumu atzīt 2006. gada pamatnostādņu 29. punkta pirmajā ievilkumā paredzēto atbildību mikstinošu apstākļu piemērošanu par labu *TP* nevar uzskatīt ne par šīs tiesību normas, ne arī par samērīguma principa pārkāpumu.

3. Par prasījumiem attiecībā uz grozīšanu

226 Iesākumā ir jānorāda, ka, tā kā apstrīdētajā lēmumā nav pieļauts nekāda veida prettiesiskums vai pārkāpums, tad prasījumus par grozīšanu var pieņemt vienīgi, ciktāl ar tiem prasa Vispārējai tiesai lemt par minēto prettiesiskumu vai pārkāpumu ietekmi uz naudas soda apmēru.

227 Tālāk ir jāpārbauda, ievērojot visus lietas materiālus, tostarp tos, uz kuriem norāda prasītājs, vai Vispārējai tiesai atbilstoši savai neierobežotas jurisdikcijas kompetencei ir jāaizstāj naudas soda apmērs, tā vietā, kuru ir noteikusi Komisija, tāda iemesla dēļ, ka tās noteiktais apmērs nebūtu piemērots.

228 No minētās pārbaudes izriet, ka – pretēji prasītāja apgalvotajam – veids, kā Komisija apstrīdētajā lēmumā ir ņēmusi vērā izmaiņas tā rīcības ilgumā un intensitātē, bija piemērots šīs lietas apstākļiem un atbilda taisnīguma prasībām, un tajā nav pieļauta nekāda nesamērība vai kļūdas.

229 Turklāt saskaņā ar iepriekš 67. punktā minēto judikatūru ir jānorāda, ka nav tādu faktu, kurus Komisija nebūtu ņēmusi vērā apstrīdētā lēmuma pieņemšanas laikā un kuri tika nodoti vēlāk zināšanai Savienības tiesai, kuri ir tāda veida, kas attaisnotu naudas soda apmēra grozīšanu.

230 Šādos apstākļos ir jānorāda prasītāja iesniegtie prasījumi attiecībā uz grozīšanu un līdz ar to prasība ir jānorāda pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

231 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tam jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

232 Tā kā Komisija nav lūgusi, lai *PIIT* atlīdzinātu tās tiesāšanās izdevumus, kas tai radušies saistībā ar tās iestāšanos lietā, *PIIT* sedz vienīgi pats savus tiesāšanās izdevumus.

233 *ECTA* sedz savus tiesāšanās izdevumus pati atbilstoši Reglamenta 138. panta 3. punktam.

Ar šādu pamatojumu VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

nospriež:

- 1) **prasību noraidīt;**
- 2) ***Orange Polska S.A.* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus;**
- 3) ***Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji un European Competitive Telecommunications Association* sedz savus tiesāšanās izdevumus paši.**

Gratsias

Kancheva

Wetter

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2015. gada 17. decembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture	2
1. Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas tehniskais, tiesiskais un faktiskais konteksts	2
2. Administratīvais process	4
3. Apstrīdētais lēmums	5
Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi	6
Juridiskais pamatojums	8
1. Par strīda apmēru	8
2. Par atcelšanas prasījumiem	9
Par prasījumiem pilnībā atcelt apstrīdēto lēmumu	9
Par prasījumiem daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu	11
Par pirmo pamatu	11
Par otro pamatu	11
Par trešo pamatu	14
– Par pirmo daļu par fakta, ka pārkāpumu dažādo veidojošo elementu ilgums un to intensitāte laika gaitā atšķirās, neņemšanu vērā	15
– Par otro daļu attiecībā uz kļūdām, kas ir pieļautas Komisijas secinājumos par pārkāpuma ietekmi uz attiecīgajiem tirgiem	23
Par ceturto pamatu	27
– Par TP veiktajiem ieguldījumiem kopš nolīguma ar UKE noslēgšanas datuma	28
– Par brīvprātīgu pārkāpuma izbeigšanu	31
– Par TP ierosinātajām saistībām	32
3. Par prasījumiem attiecībā uz grozīšanu	33
Par tiesāšanās izdevumiem	33